Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

ШОАТТА, 3 июнь, 1967 шу. № 65 (4390). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

ХАЛКЪА КОНТРОЛЕРИЙ ЛОАРХIАМЕ ДЕКХАРАШ

Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дузача денна сийленца накъалахара йолаенна социалистически яхь ди тIехьа шерагIа яржаш латт. Цхьаккха а коллектив корайоагIаргьяц вай республике хIанз тIайийца декхараш кхоачашдара. къахьегама овсарле лакхъяра а производства экономика тоаяра а резерваш лахара ший берригa низ тIабахийта оарцагIа ца йоалаш. Халкъа боахама деррига доакъошкара къахьегамхоша шоай низ кхоачар ду КПСС XXIII съездо хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара. юбилейни шера Лаьхенна керда производственни совгIаташ кийчдара.

Шоай хIара деннара организаторски а массово - политически а болх общественноста. шеррача актива новкъосталца бу партийни организацеша. Партийни организацей тешамегIарча а денал долча а гIончех лоархIаш я эзараш нах юкъе бола халкъа контролерий отряда.

Республика предприятешка, гIишлошъеча организацешка, колхозашка, совхозашка, учрежденешка балхаш деш халкъа тIахьожама 993 группеи 1841 пости я. Цар балхана дакъа лоацаш я 16650 саг юкъе вола актив. Кердадар, хьалха латтар бокъонца йола порядок бахьан. халкъа рузкъан кхомбара лоаттабеча къовсаме боккха низ ба из. Халкъа контролераш дика пропагантисташ а наха кхетам лураш а ба. ТIахьожам лоаттабарца цхьана цар наха хьехам бу. кхетам лу. дикагIа йола опыт йовзийт. къахьегача а дисциплина чIоагIъеча а шоашкара хьокхам гойт.

Дукха ха йоаппаш Октябрьски социалистически революце 50 шу дузача денна кийчо яра хетаяь халкъа контролерий актива собранеш хилар республика ерригача районашка. Цар хьахьекхар юбилейни шера дукхача районий комитеташа. группаша. посташа шоай болх тоабаь хилар.

БIаьш. эзараш халкъа контролераш бар бIаьстан балхаш чакхдоахача дакъа лоацаш. Цар Iалаьмате чIоагIа новкъостал дир механизатораштеи кхаш леладераштеи гота балхаш эчка чакхдаха. Лаьттанцарча балхий культура лакхъяра лоаттабеча къовсаме партийни организапешта зоккха новкъостал дир Урус-Мартана районерча Мичурина цIерагIчеи Наьсарен районерда «Октябра 40 шу» яхачеи совхозий халкъа тIахьожача группайн постийи членаша.

Чоалхапеи бехктокхамеи гIулакхаш да промышленностеи транспортеи предприятей. гIишлошъеча организацей халкъа контролераша кхоачашдераш. Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхачеи «Красный молот» яхачеи заводий. кхыча предприятей халкъа контролерий группайн постийи членаша чIоагIа новкъостал ду производствера экономически болх тоабара. керда технологи юкъейоалаяра. керттерча фоний эффективность лакхъяра лоаттабеча къовсаме хьинаре дакъа лоац. БIаьш ба хIаман кхомбара лоаттабеча къовсаме шоай сий даьккха халкъа контролераш.

Цхьабакъда белгалдаккха дезаш да дуккхача халкъа контролерий балхаца кхоккхий кхоачамбоацараш хилар. Цар деш дола пхьадола гIулакхаш хоаламболлаш а цхьа хIама дага а лаьца деш а дац. кIезига хул царех хьабоала пайда а. КIезига нийслац халкъа контролераша ю выводаши тела предложенеши каьхата тIа дIаяззъяьча юсаш моттигаш а. Цхьайолча группаштеи посташтеи керте латтараша кхетама балха кIезига пайда эц гойтара агитацех. сатирически пенгазетех. рейдаштеи дуккха нах юкъе а болаш деча тохкамаштеи хетаяьча бюллетенех. Цхьайолча районашка ледара вIаштIехьдаьккхад халкъа контролерий дешар. цар опыт вIаший йовзийтилга.

Халкъа контролерий балха толам эггара хьалха партийни организацей оагIорахьара парна латтача кулгалах тийша ба. Цудухьа халкъа тIахьожама группайи постийи болх тоабара эша кеттера хьал партийни комитеташа. нехови партийни организацей бюроша. партийни группаша цар дикагIа йоакхо яр. царна ду новкъостал тоадар да. Нийса кхетаду шоай декхар халкъа контролерий болх партийни организаце балха дакъа лоархIаш болча партийни кулгалхоша.

Халкъа контролерий актива районни собранешка тIайийлаьд районни комитетий группай. постий юбилейни шерара хоаламболлаш дола декхараш. Цар лаьрхIад промышленноста а юрта боахама а къахьегамхошта пятилетка шоллагIча шера задани кхоачашъе а Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дузача денна сийленца накъабаха а новкъостал де. Из да халкъа контролерий керттера декхар. цар де дезар. юбилейни шера царна тIалатта эггара лоархIамера гIулакх.

Наьха шоаех бенна тешам кхы а чIоагIбара денгара дента шерде деза халкъа контролераша къахьегамхошцара шоай буввамаш. хьинар совлаха деза. балха формаши методаши эргаяха еза. берригa низ болх тоабара тIабахийта беза. Кхашкара балхаш дераштa чIоагIтIа бехктокхаме ха я хIанзара яр. ДIайийна ерригa культураш хьувкъаярал совгIа уж ханнахьа а па йойташ а чуэцилга Iалашде деза. Къаьстта оарцагIбовла беза халкъа контролераш дIайийнача хIамашта гIулакх делгеи ка бола ялат чуэцара кийчо елгеи вIаштIехьдаккхара. Иштта бIарг лакха беза цар доакъар кийчдара балхашка а.

Дукха балхаш де деза предприятейи гIишлошъеча транспорта. торговле. бытови гIулакхаш деча организацейи халкъа контролерий. Цар хадланза новкъостал де деза партийни организацештеи боахамий кулгалхоштеи производственни а къахьегама а дисциплина чIоагIъеча, болх вIаштIехьбоаккхача, производственни резерваех нийса пайда эцилга Iалашдеча. Эзараш нах юкъе болча группайи постийи декхар да берригача хьаьнала къахьегача наьха а паччахьалкхеи а хьашташ лоралар. общественни рузкъанна тIакхувдараштa. наьха чотах баха гIертараштa. дер дайнараштa. советски наха оттаяь порядок телхаераштa духьал цахаддаш къовсам лоаттабар. Массанахьа а хьожаш ба хIанз хIаман кхом мишта бу. вIайохийтача бедала. материалий. доагора. кхыча материальни рузкъай хьурмат дой. Цу балха юкъе хьинаре дакъа лаца деза халкъа контролераша.

Контролераша бе безача балха юкъедоагIаш да партеи правительстваи Директиваш кхоачаш мишта ю хьожаш даим а тIахьожам лоаттабар. Де дезар да кхоачамбоацараш гучадаьха ца Iеш. уж дIадахар. уж хургдоаца гIулакх вIаштIехьдаккхар. Цар новкъостал де деза партийни организацешта. советски органашта юбилейни шера планаши декхараши кхоачашдара нах оарцагIбаха.

БАЙРАКХАШ—ДАИМ ЛЕЛАЕ

КПСС обкома бюрос, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето, облсовпрофо чIоагIъяьй «Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизара сийна яьржача яхье котало яьккхача Нохч - ГIалгIай АССР промышленни предприятей, гIишлоний организацей; транспорта, юрта боахама коллективашта даим лелае цIе байракхаш хьожаяра хьакъехьара положени».

1967-ча шера 24-ча марта КПСС обкома бюрос, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа президиума решенех отта а даь телаш йола цIе байракхаш даим цар лела а ергйолаш дIахьожаю Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизара сийна яьржача социалистически яхье ший отраеле котало яьккхача предприятейи организацейи коллективашта. Уж хургья юбилейни шера тIаийца социалистически декхараш массе пунктах а бIарччача предприяте а дика камаьхал а йоалаш кхоачашду, уж эггара тIех кхоачашделга вIаштIехьдаьккха, производства лакхара экономически эффективность Iалашъяь, къахьегама дисциплина чIоагIъяр духьа лоаттабеча къовсаме дикагIа ца яьнна, производственни хьалаш тоадара, дувлаш дола хатараш кIезигдара, къахьегамхой унахцIено лоралра дикагIа хьохамаш даьха, технически эстетина юкъейоалаярай производства культура лакхъярай хьалха латта коллективаш.

Профсоюзий обкомий, райкомий, группкомий президиумаша йоагI-йоагIача министерствашца, объединенешца, ведомствашца цхьана хьачуеннача материалех, 1967-ча шера 25-ча октябрал тIехьа ца йоалийташ, Октябра 50 шу дизара сийна яьржача социалистически яхьа итогаш ергья КПСС Нохч - ГIалгIай обкома бюрос, Министрий Совета, облсовпрофа президиума цхьана еча решенеца.

ЯЛАТ ХЬУВКЪАДАРА

Сунженски района «Ассинский» яхача совхоза баьцадаараш леладераш деррига низаш оарцагIдаьха къахьегаш ба юбилейни шера дIадийна ялат дика хьувкъадара. ХIанзле тIехьаювча кабуцагара дIайиккха дIае еза баьцадаарий культураш дIайийнай совхозе. Иштта дIайийнараш 284 гектар помидораш, 45 гектар нарсаш, 43 гектар хох, 30 гектар баклажанаш, кхыйола культураш я. Уж культураш бригадашта тIачIоагIъяьй, хIаьта бригадай хIара звеное ши-ший участок лелаю. Из иштта хилар бахьан долаш хIара болхлочо ерригача сезонах ший участкана гIулакх ду. Цо болхлой материальни безам лакхбу, хIаьта хIаране бу болх гуш а хул.

ХIанз тIаьннача культураштa гIулакх де деза ха тIакхаьчай, цахаддаш парна культиваци ю. Шин сменах болх бу кхашкара болхаш деча тракторашa. Трактористаштa юкъе къаьстта белгалбаьнаб хьинаре къахьегаш бола С. Цветков, М. Зимарин. А. Поляков. Иштта дика болх бу оасар деш болча къонача коммунисташа В. Бакановас А. Мальцевас, кхычар.

Баьцадаарий лакха хьувкъам кхебара дика новкъостал дергда вегетационни хьисапе тохаш латтача хиво. Из хий харшаш даьхача гIоллеи дождевальни установкащцеи тох. ХIаналe 230 гектара тIа теха даьнкал хий.

Укх деношка юбилейни шера хьалхара хьувкъам чуийцаб совхозе, Ассиновски консервни заводе переработка е дIаяхьийтай баьца комарий пхи тонн.

М. КОСТИНА,
совхоза экономист.

ДикагIа а дукхагIа а

Укх юбилейни шера къаьстта дика къахьегаш я Грозненски кондитерски фабрика коллектив. Пхе бетта план 22-ча мая кхоачаш а яь, укх бетта чотах фабрика коллективо арахийца продукци 57 эзар сома маьха я.

Къахьегама овсарле лакха хиларах кхоачамбаь Iац фабрика болхлой. Цар чIоагIа къовсам лоаттабу арахецача кондитерски изделей дикал лакхагIа хилийтара а. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах дуккхьала биъ бетта паччахьалкхенна кходаь ахча 35 эзар сом да.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Доакъар Iалашду

ХIара денна лакхлу тха ферма доахангара йоаккха шура. Нагахьа санна апрель бетта ерригa яьккха шура 41 тонн мара хиннаеце укх бетта пхийтта дийнахьа 38 тонн яьккхай. ХIара дийнахьа дояркаша планах лаьрхIачул 200—300 килограмм дукхагIа йоаккх шура. Шура яккхарга диллача тIехдика толамаш доахаш хьабоагIа дояркаш С. Докшаева, П. Алмисиева, хIаьта царна дукха тIехьабисац кхыбола дояркаш.

Боккха теркам тIабахийтаб боахаме хIанззе а, хьайбашта кхоачамхиллал доакъар Iалашдара. Йол хьакха йолаьй С. Х. Гагаева кулгаллеча полеводчески бригадо. Деррига, балхаш комплексно ду. Хьалхара дийнахьа хьекхача аьлах шоллагIча дийнахьа паркхаш ду, хIаьта кхоалагIча дийнахьа фермана хьатIа а эзе аргIашка вIашкатох.

Ала деза, йол хьокхача ду балхаш керттерча даькъе механизировании долга. Сенокосилкаш, тракторни йолхьингаш, волокушаш, стогометателаш — ерригa а машинаш халланза болх беш я. ХIаьта аргIаш де мара ца дезаш кийчъяь улла йол дIаувзаш ялх лафет я.

Люцерна хьекха йоаллаше а из хиннача лаьтта хий тохаргда оаха. Цу гIулакхо йиш хулийтаргья шозлагIа хьокха йол сихагIа тIаялийта, хIаьта кхоалагIа йол хьакха йиш хургья сентябрь бетта. Люцерна хьакхарал совгIа, хIанзле 30 гектара тIара гурахьа був мукх хьекхаб аьла лаьрхIа.

Хьайбаш лелалара боахама эша хьалаш кхоачашдара оаха дIайийнай бIаь гектара тIа суданкеи назал магари, хIаьта силоса лаьрхIа дIайийнай 250 гектара тIа хьажкIа.

Ерригa а оаха Iалашъе лерхI 900 тонн йоли йиъ эзар тонн силоси. ХIаьта ферма хьайбашта цох кхоачам а хургба.

—Доакъар Iалашдара тIайица декхараш кхоачашдара деррига низаш оарцагIдаьхад оаха, хIана аьлча, хьайбашта Iанна даа кхоачамхиллал доакъар хиларга хьежжа мара кхоачашде йиш яц шура яккхара тIайица декхараш.

А. МИШУСТИН,
Гудермесски района «Новогрозненский» яхача совхоза зоотехник.

Республика кхашка

Юртбоахама культураш сихха дегIаяра чIоагIа пайдане хилар укх деношка дийлха догIаш. Бакъда иштта тIадоалийтт цар оасар а. ДIайийнача культураштa ханнахьа гIулакх дар боккхача лоархIаме да.

Из болх дика вIаштIехьбаьккхаб Урус-Мартана района боахамашка. ЦхьоалагIа июнь тIакхоачаш ерригa дIайийнача коартола, гидуаргашта, 96 процент шекара свеклана, 86 процент хьажкIашта обработка яь баьнаб района кхаш леладераш.

Дале а, республике дуккхача боахамашка из болх эсала лелабу, оасар, котдоалаш латт. Иштта Ачхой-Мартана районе хьажкIашта 45 процентана мара гIулакх даьдац, Шелковской районе 35 процент, кхы а кIезигагIа баьб из болх Наурски района боахамашка. Укхаза 34 процент мара хьажкIана гIулакх даьдац.

Дукха гидуаргий участкаш йисай гIулакх дIа ца кхоачаш Гудермесски, Надтеречни. Наьсарен, Шелковской. кхыйолча районашка.

Ши бIаь совгIа гектар шекара свекла гIулакх ца деш йисай Ачхой-Мартана районе, иштта бIаь гектар Шаьла районе. Цхьадолча боахамашка дахача шера лоха хилар шекара свеклай хьувкъам, ханнахьа гIулакх ца дар бахьан долаш. Юбилейни шера из гIалат далийта йиш яц.

31 МАЙ ТIАКХОАЧАШ РЕСПУБЛИКА БОАХАМАШКА БIАЬСТИ ЙИЙНАЧА КУЛЬТУРАШТА ГIУЛАКХ ДАРА ЙОЛА

СВОДКА

Районаш	Шекара свекла	Гиту-аргаш	ХьажкIа
Ачхой-Мартана	84	100	45
Ведана	—	—	—
Грозненски	94	89	57
Гудермесски	100	88	48
МалгIабика	33	98	57
Надтеречни	—	47	42
Наьсарен	59	84	54
Наурски	—	100	34
Ножай-Юрта	51	30	13
Советски	—	—	—
Сунженски	—	97	51
Урус-Мартана	96	100	86
Шаьла	97	96	69
Шелковской	—	83	35
г. Грозный	—	—	100
Ерригача республике гIолла	89	89	51

ДОККХИЙ СОВГIАТАШ

ХЕРСОН, 1 июнь. (ТАСС). Областерча къахьегамхошта боахаме а культуре а карагIдаьнна хIамаш бахьан долаш цунна хьожаяь хинна Ленина орден тахан дIаеннай Херсонски областана. Цу доккхача гIулакха хетаяь торжественни собрани хилар областной театре.

Доккха совгIат дIаденнар вар КПСС ЦК Политбюро член, Украина КП ЦК хьалхара секретарь П. Е. Шелест. Украина Коммунистически парте Центральни Комитета, УССР Лакхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета цIерагIа цо дагтара ловца баьккхар областа болхлошта, колхозхошта, интеллигенцена.

Торжественни собране дакъа лоацаш хиннараша моаршал хоатташ письмо дахьийтар КПСС Центральни Комитетага, СССР Лакхехьарча Совета Президиумага, СССР Министрий Советага.

Областерча къахьегамхошта боахаме а культуре а карагIдаьнна хIамаш бахьан долаш СССР Лакхехьарча Совета Президиумо Ленина орден еннай Ярославски областана.

Сийлахь-боккха Даьй-мехка тIом лаьттача юкъагIа Даьхе лораеш Орловски областера къахьегамхой денал долаши чIоагIеи хиларах а халкъа боахам юхаметтаоттабареи дегIабоалабареи дакъе карагIдаьнна хIамаш бахьан долаш а СССР Лакхехьарча Совета Президиумо Ленина орден еннай Орловски областана.

Томски областерча къахьегамхошта коммунистически кхетам балара даькъе дика беркат а доалаш болх барах а боахаме а культуре а хьалхашка латта декхараш кхоачашдара уж оарцагIбахарах а, хьалхара номер араяьнна 50 шу дизарца дийза СССР Лакхехьарча Совета Президиумо Къахьегама Цеча Байракха орден еннай «Красное знамя» яхача областной газета.

Армене культураи искусстваи денош Москве

МОСКВА, 1 июнь. (ТАСС). Тахан укхаза доладеннад Армянски ССР культураи искусстваи денош. Цул хьалха дог гIоздаьнна накъа а баьхка хьаьший тIайийцабар москвичаша.

Армене культураи искусстваи цIей программа геттара дукха эрга йолаш я. Хьалхарча дийнахье а столица кхаь кинотеатре —«Рассвете», «Эстафете», «Комсомольце» — йолаеннай Армене студешка хьаяьча фильмай фестиваль.

Художественни, документальни, Iилма - популярни фильмаш дIахьувкх иштта СССР ВДНХ а. Укхаза йийкар лаьрхIа кийчъяь радиопрограмма а. По выставке ухарашка дIадовзийтар вежарий халкъа карагIдийннараш.

1 июне юкъмоттигера событи хилар Кремлевски театре хиннача Армянски Советски Социалистически Республикана хетальча сайренах.

МЕХКДАЬТТАХОЙ
Ерригсоюзни совещани

Самардийнахьа Iуйрийнарча а сайрийнарча а заседанешка докладаши хоамаши дийцар. Пренешка къамаьлаш дир мехкдаьтта управленей, трестий, объединеней экономисташа, плановикаша, Iилма-тохкама институтий болхлоша — веррига а 21 саго.

«Башнефть» объединене начальника заместитела нов. Березовске ше къамаьл деш аьлар Башкире хIанзлехьа а кердача тайпара болх беш «Туймазанефть» мехкдаьтта управлении «Туймазабурнефть» пха тресте йолга. ХIаман хьурмат ду даьй хулаш латт болхлойи специалисташи. Экономически реформа чакхъяхарах паччахьалкхенна а шоашта а пайда хулаш хилар лерхI цар. Iоаьча опыто тешал ду ерригa а объединене 1 июлагара денз боахам лелабара кердача методашка яккха мегаргхилара. Цу гIулакха дукхадар даь даьннад. ХIаьта а министерства предприятеш Iалашъе еза практически балха хиланза яргйоацача къоастам боллаш йолча инструкцешца. Цунца цхьан ханна цо белгалдаьккхар нормативашка Iалама факторaш теркалъе езилга. планировани Iилма дарда тIа увттае езилга. Увттаю нормативаш къахьегамцара наьха безам гIувттабеш хила еза. Цунах лаьца дийцар кхыча оратораша а.

Экономика дешашка хьежаш хила беза, белгалдаьккхар «Куйбышевнефть» объединене начальника заместитела нов. Коломиеца, экономисташ меттел, царна нийсса инженераш, геологаш, механикаш. Экономически знанеш караерзае еза мехкдаьтта промышленноста ерригача кадраша. Общественни производства дерригача доакъошка чIоагIъе еза экономически служба. Из йоахар дуккхача новкъосташа.

Порлаьнна дегIаухаш латт Мангышлакеи Каспийски форда йистерча чутеIача моттигеи мехкдаьтта доахилга, цунга дIададар шозза гаргга лохдаьд, аьлар «Казахстаннефть» объединене начальника заместитела нов. Танкибаева. Малхбузехьеи Казахстанах мехка йоккха мехкдаьтта база хулаш йоагIа. Мехкдаьтта управленешка чуйийна кийчо еш латт боахам лелабара кердача методашка далара. Цунна хетаргахьа нормативаш хIара мехкдаьтта управлене гIолла эрг-эрга увттае еза. сорташка хьежжа мехкдаьтта расчетни маьхаш оттаде деза. Казахстански мехкдаьттахоша долла а хIама ду КПСС XXIII съезда решенеш кхоачашъяь чакхъяхара, пятилетка хавал хьалха кхоачашъяра.

Докладаш ювцача юкъе дакъа лаьцар иштта Азербайджански ССР мехкдаьтта дахара министра заместитела нов. Таранкова. «Главтюменьнефтегаза» начальника декхараш ханна кхоачашдеча нов. Ратнера, «Ставропольнефтегаз» объединене начальника заместитела нов. Кувшинова. СССР Госплана керттерча специалиста нов. Вайнера. «Нижневолжскнефть» объединене планови отдела начальника нов. Северина, Къилбаседа - Кавказски мехкдаьтта Iилма-тохкама института директора заместитела нов. Уманске. «Октябрьнефть» мехкдаьтта управлене къахьегама отдела начальника нов. Шамилева, АзНИИ мехкдаьтта дахара экономически тохкамий отдела начальника нов. Казарова. СССР стройбанка правлене отдела начальника заместитела нов. Плисецке. «Первомайбурнефть» треста керттерча экономиста нов. Неймана. «Шаимнефть» мехкдаьтта управлене начальника экономически балха волча заместитела нов. Ханина. «Грознефтеразведка» треста воккхагIча инженера нов. Жуликова. «Морнефть» объединене планово - финансови отдела начальника заместитела нов. Фомичева, кхычар.

Туркмене ялат чуэцарг химнад. Ялат чуэца йолаеннача хьалхагIарчарех я Бахарденски района Калинина цIерагIа йола колхоз. Ялат дIадийна 800 гектар я укхаза, царех 200—копетдагски бера чу керда карадерзадаьча лаьттах я.

СУРТА ТIА: колхоза кхашка на бола ялат чуэцаш латт.

Н. Мурадова сурт.
ТАСС фотохроника.

КХАЬ ШЕРА ВIАШТТА...

Советски Iаьдал даьнна 50 шу дузача денна къахьегама совгIат кийчдара доккхий социалистически декхараш тIа а ийца хьинаре къахьег Грозненски слюдяной фабрика коллективо. Ерригa продукци арахецара пхе бетта план 20-ча мая кхоачашъяьй. фабрика болхлоша. Планах лаьрхIачул совгIа арахийна продукци иттаж эзараш сома маьха я. Къахьегама овсарлен план 7,7 процент кхоачашъяьй. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах цу юкъа паччахьалкхенна кходаьд 33 эзар сом.

Лакха къахьегама толамаш дахийта а, тIайийца социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдайта а торо хулийт къаьсткъаьстача наха, бригадашта, сменашта юкъе йоаржаяьча социалистически яхьо. Фабрика партийни организацеи профсоюза фабрични комитетои гIулакх даьд яхь лелаеча хIара саго юкъера лаьрхIача сменах нормаш 3 процент тIехкхоачашъергйолаш: Цар арахеца продукци лакха дикал йолаш а хила еза. Юбилейни шера социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхачарча цIе байракхилгаш тергйолаш гIулакх а вIаштIехьдаьккхад оаха. Цар тIа яздаь да «Октябра 50 шу дузача ден сийна яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхар» яха дешаш.

Бутт чакх ма баьллангехьа хIара цехе итогаш ю социалистически яхье даьхача толамий. Арахецача продукце дикал лакха а йолаш, дикагIа къахьегама толамаш даьхача болхлочоа из байракх лу. ВIаштта кхаь бетта из юбилейни байракх цо карара ца йоалийте цехови комитета яьча решенех профсоюза фабрични комитето «Октябра 50 шу дузача ден сийна яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхачоа» яхача сийлен Доска тIа йоакх цун цIи. 1967-ча шера цхьоалагIча ноябрга кхаччалца из юбилейни байракх карара ца йоалийташ хьайоагIача болхлочун цIи фабрика историе книжка тIа хьу.

Цу социалистически яхье дакъа лоацаш тха фабрике массехк бIаь саг ва. Апрель бетта яьча итогех 64 болхлочоа елар юбилейни байракхаш. Белгалдаккха дезаш да, из яхь йоаржаяьчул тIехьагIа, Первомайски Новогрозненски филиалий коллективаша дуккха дикагIа къахьегаш хилар.

ХIара бетта итогаш ю яхье яьлача бригадаша, сменаша даьхача къахьегама толамий а. Хьалхара моттиг яьккхача бригадана е сменана карара кара тела цIе вымпели ахчан премии ду. Цу яхье дикагIдола хьокхамаш даьхад цхьоалагIчеи шоллагIчеи участкай коллективаша, Новогрозненски Первомайски филиалашкарча мастераша Е. Н. Андросоваси Е. И. Поляковаси кулгалдеча сменаша.

Цу лакхе цIераш яьхача филиалашка иштта дика къахьегарца белгалъяьнна я нн. Степановас, Еритиновас, Гераськинас, Ивановас, Хашиевас кулгалду бригадаш, резчицаш - шипальщицаш Я. Джацаева, А. Пяткина, Х. Междаева Л. Хикаева, Т. Джамхаева, Т. Авдеенко, кхы дуккхабараш а.

ВIаштта кхаь шера Грозненски слюдяной фабрика коллективо Ерригсоюзни социалистически яхье хьалхара моттиг лелаю. Цу кхаь шера карара ца йоалийташ тхога я СССР-а промстрой материалий министерства карара кара тела ЦIе байракх а. Укх деношка тха коллективага хоам кхаьчаб юбилейни шера къаьстта дакха къахьегама толамаш дахарах ВЦСПС Президиума Сийлен грамота еннай аьнна. Цу дезача совгIато дог гIоздаьккха кхы а дикагIа къахьегаш ба укх деношка фабрика болхлой, инженерно-технически болхлой, гIулакхера нах.

Ди тIехьа къахьегама толамаш сов а доахаш, тха коллективо чIоагIа къовсам лоаттабу КПСС ЦК, СССР-а Лакхехьарча Совета, ВЦСПС юбилейни байракх яккхара. Цу гIулакха хетаяь партийнии комсомольски собранеш хиннай фабрике. Берригача коммунисташа. комсомольцаша дош деннад из сийлен байракх яккха. Укх бетта из яккхара яхь дIайолаю оаха. Тхо дог тийша да из совгIат оаха доаккхаргхиларах.

А. НОЖУХОВСКИЙ,
Грозненски слюдяной фабрика партийни организаце секретарь.

КЕРДАЧА ДЕКХАРАША ДIАДЕХ

Укх деношка КПСС Грозненски горкома пленум хилар. «Советски Iаьдала 50 шу дизара кийчо ярпа бувзабаь къахьегамхошта юкъе беча организаторски политически балхахи цу балха боарам лакхбара де дезарехи» пленуме доклад йир парте горкома хьалхарча секретара нов. Синельникова.

Докладчика дийцар Сийлахь-боккхача Октябра юбилейга накъадолхача хана городской партийни, профсоюзни, комсомольски органаша наьха политически къахьегамеи хьинар айдеш беча боккхача балхах. Городерча берригача къахьегамхоша чIоагIа раьза хинна тIаийцар КПСС Центральни Комитета «Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизарга кийчо ярах» бола сецам. Юбилейна накъадахара хьакъехьара дешаш дийцад партийно - боахама актива городской собране, парте райкомий пленумашка, къахьегамхой депутатий районни Советий сессешка, партийни а болхлой а собранешка.

Предприятешка, учрежденешка, дешара заведенешка отта а яь кхоачашъеш я дезача цIейна дикача толамашца накъадахара йолча мероприятей планаш. Массанахьа шерра яьржай юбилея сийна йола социалистически яхь.

Городерча къахьегамхоша укх шера хьалхарча биъ бетта продукци хьаяра план ши ди хьалха кхочашъяьй, хIаьта планал совгIа 6,4 миллион сома маьха тайп-тайпара продукци арахийцай. Соахка цу ханаца нийслучча промышленностера къахьегама овсарле 7,8 процент лакхъеннай, хIаьта из укх шера планах а социалистически декхарех а лаьрхIачул тIех я. Арахецача продукцега дIабода мах планал совгIа лохбара чотах 1,8 млн. сом кходаьд.

Дика къахьегаш а доккхий толамаш доахаш а хьайоагIа Грозненски химически комбината, коммунистически къахьегама предприяте — нефтемаслозавода коллективаш. Укх шера хьалхарча квартала Ерригсоюзни социалистически яхье хьалхара моттигаш яхарах царна еннай СССР Министрий Советеи ВЦСПС-еи дIа-юха тела ЦIе байракхаш. Иштта дика къахьегаш я КПСС XXIII-ча съезда цIерагIа йолча Грозненски крекинг - завода, ацетонови завода коллективаш. Дикка лакхдаьд шоай технико - экономически хьокхамаш производства планированеи материальни стимулированеи кердача системага яьннача предприятеша а.

Дика айбенваь наха юкъе беш бола идейно - кхетамеи политически болх а. Лектораша, пропагандисташа, политинформатораша, агитатораша, хIаьта иштта творчески союзий отделенеша, культпросветучрежденеша къахьегамхошта юкъе беш бола кхетама болх дукхагIча даькъе Сийлахь-боккхача Октябра идеяшта пропаганда еш, вай мехка 50 шера хиннача хувцамех уж дIакхетабеш ба. Культура Дворецашка, клубашка, кинотеатрашка предприятей цIеча уголокашка Октябрьски ленински дешараш да вIаштIехьдаьха; теоретически конференцеш, тематически сайренаш ю. Алхха укх шера юбилея хетаяь городе яьй 180 совгIа теоретически экономически конференцеш, йийшай 400 совгIа лекци.

Цхьабакъда, Октябра 50 шу дизара сийна тIаийца декхараш е лаьрхIа мероприятеш кхоачашъяра даькъе хIанз а дукха кхоачамбоацараш да. Городерча цхьайолча предприятеша биъ бетта план кхоачашъяьяц, хIаьта ерригача 40 гIишлоли монтажнии организацех 25 организаце мара подрядни балха план кхоачашъяьяц. 8 предприяте коллективаша къахьегама овсарлен план, 12 предприяте коллективаша арахецача продукцега дIабода мах лохбара план кхоачашъелга вIаштIехьдаьккхадац.

Пренеех къамаьл даьча КПСС Старопромысловски райкома секретара нов. Магомадова дийцар Сийлахь - боккхача Октябра сийна йоаржаьча социалистически яхье инициатораш болча «Старогрознефта» мехкдаьттахоша доахача къахьегама толамех, хIаьта иштта цо белгалдир хьалха тIехьаюсаш хинна районера цхьайола предприятеш, царех бурув тоха контора, кирпичний завод, техобслуживане станци а йолаш, хIанз юбилея сийна план кхоачашъеш хилар. Ше даьча къамаьлаца нов. Магомадова теркам тIабахийтар цхьадолча кхоачамбоарашта, къаьстта цо дийцар тIехьаюсаш йолча «Трансмаш» яхача завода балхах.

Дезача цIей сийна социалистически яхь а йоаржаь боккха болх беш я ГрозНИИ коллектив. Массехк мероприяти чакхъяьккхай ýкхаза Октябра 50 шу дизара хетаяь. Царех я дукха ха йоацаш хинна къонача специалистий Iилман - теоретически конференци. Цу дедригнех лаьца къамаьл дир ГрозНИИ директора Iилман балха волча заместитела нов. Брешенко.

Ше къамаьл деш къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совета исполкома председатела нов. Истомина чIоагIа теркам тIабахийтар юбилея сийна город тоаяь хозъеш, санитарни цIено еш, архитектурни оформлени еш городе беча балха.

Юхьанца из болх чуйкйна баь бале а тIеххьарча хана лаьгIбаьб цхьайолча боахама организацеша, партийни, советски, профсоюзни организацеша. ДIаегIа гаьнаш кагъеш, газонаш тIа когаш бетташ, улицагIа яда фонараш йохаеш моттигаш я. Цудухьа тоабе беза бахача наха юкъара кхетама болх. Къаьстта чIоагIа уйла тIаяхийта езаш да нах чубаха цIенош хьаллара гIулакх. Цу хьакъехьа шера йола план биъ бетта 15 процент мара кхоачашъяьяц.

Республикански военкомата политотдела начальника нов. Булатова шийна къамаьл хетадир бахача наха юкъе беча военно - патриотически, оборонно - массови балха.

Пленуме иштта къамаьлаш дир мехкдаьттаи химически промышленноста болхлой профсоюза обкома председатела нов. Зубкова, швейни производственни объединене мотористка нов. Михайловас, Грозненски химически комбината директора нов. Шилова, ВЛКСМ Грозненски горкома секретара нов. Рубанова, производственно товарни контора парткома секретара нов. Капевмана.

КПСС горкома пленума балхаца дакъа лоацаш вар КПСС Нохч - ГIалгIай обкома хьалхара секретарь нов. С. С. Апряткин.

Дийцача дешах шерра сецам тIаийцар пленумо.

С. КОТИЕВ.

ХЬАЛХАРА МОТТИГ ЯККХАРА

Цхьа бутт дIабахабац укх юбилейни шера «Грознефть» объединене чуйоагIача Грозненски ремонтно - механически завода коллективо бетта план тIехкхоачашца еш. Цхе бетта еррига продукци арахецара план 104 процент кхоачашъяьй завода болхлоша. Планах лаьрхIачул совгIа арахийца продукци 15 эзар сома маьха я. Цхьа моттиг нийсъеннаяц укх шера дIаяхьийтача продукцена юкъе боак йолаш а. Къахьегама овсарлен план 3,7 процент тIехкхоачашъяьй, арахецача продукцега дIабода мах лохбарах духхьала биъ бетта паччахьалкхенна кходаь ахча 43 эзар сом да.

Завода цехашта юкъе хьалхара моттиг карара ца йоалийташ хьинаре къахьегаш ба мехкдаьтта оборудованена ремонт еча Калугин Василий Яковлевича кулгалдеча участка болхлой. Цунца социалистически яхь а лелаеш хьалхара моттиг хьаяккхара къовсам лоаттабеча Соболев Ивана кулгалдеча цеха коллективо доаха толамаш а дукха эшашагIа дац.

Е. ГУБАНОВА,
Грозненски ремонтно - механически завода планови отдела начальник.

СОВЕТСКИ IАЬДАЛА 50 ШУ ДИЗАРГА

„ИШТТА ДИР РОССЕ"

«Советски Россена тIера кулгаш дIадаха» яхача барт - цхьоагIон болама ветерана, 1919 шера февраль бетта Сиэтле хиннача цIи хезача ерригюкъарча забастовкана юкъе дакъа лоацаш хиннача Хейс Джоунса дагадоагIараш.

Сийлахь - йоккхача Октябрьски революцех дола бакъдар чехка хьакхаьчар тха Сиэтле а. Со цу хана болх беш хиннача тха «Колл» яхача газето хадданза хоам бора Россерча событех, Петрограде болхлой Совето беча балхах. Тхона дагадоаллари тхо тIакхача гIертари дувцаш дола «Дерригa Iаьлал Советашка!», «Ялат. Машар! Кортамукъал еза!». Яха лозунгаш оаха даькъала дувцар. Шуца цхьана гIаддолхар тхо котало яьккхача, хала дар тхела Колчак, Семенов, юххера а доазол дехьара интервенташ бохабалца а Тайжача океана йисте цIе байракх урагIаяххалца а даьха кIираш.

1917 шера Сиэтлерча гаване кхаьчар Владивостокера бобаш, горох, солодкови овла тIабола «Шилка» яха пароход — советски революце эггара хьалха дайта хIама дар из. Цо берригa мохк тохабалийтар. Капиталистически газеташа дувца доладир, «Шилка» яхача парохода трюмашка ВIашагIкхийттача Штаташка «большевистски революци» е лаьрхIа дахьаш герзи тIема кхоачамаши а да, хIаьта команда членашка киса йоакхаш бомбаш а я, яхаш.

Владивостокера ше арамадаьллаге а цо кема команда дIакхайкадир кема тIа шоай совет йиллай, аьлла. Новигане хьакъехьарчаргара дIайиккхача Совета приказаш кхоачашдерга да ше аьлар капитана Б. Буделова. «Индастриал уэркерс» яхача газета корреспондента ше еннача интервью тIа капитана аьлар: «Тхо дерригаш а большевикаш да».

Полецеи федеральни агенташеи капитан Буделов лаца а лаьца, американски лаьтта хьатIа ца яйташ массехк ди даьккхар «Шилка» командас. Цхьабакъда, Сиэтла Центральни болхлой совета вIаштIехьдаьлар «Россе организованни болча болхлошка цар промышленнии политически демократена тIехьа лоаттабеча къовсаме Сиэтла организованни болча болхлой моаршал» капитанага дIакхачийта. Массехк ди даьлча кема команда членаша дийцар дунен индустриальни болхлой зале тохабенна гулбеннача наха американски Iаьдало шоашта даьр. Цар дийцачоа жоп луш санна шоллагIча ден Iурра хьу кхухьача цхьан кема мачта тIа урагIъяхар кочах яь цIе байракх. Полици хьаьрьяьнна хьайзар из байракх Iояккха гIерташ.

Сиэтла гаване дахар тхо дерриган а. 1918 шера 8 январе тха портера дIайода «Шилка» яхача кема команда накъаяккха. Эрсий кема тIа оркестр лекхар.

Бетташ дIаухар. Шийна тIагIерта интервенташ тIехашка боахар Советски Россе. Сиэтла профсоюзни деятелашца лаьрхIар эрсий болхлоша санна шоай болхлой, салтий, матросий депутатий Совет йилла, тIем тIара Европе цIабоагIача салташцеи профсоюзашцеи бувзам оттабелга цунна тIа а дуллаш. Цар вIашгIтехар шоай «МугIарех болча салтийи матросийн легион». Иштта йола группаш вIашагIтехар Баттен Портлендеи, Сиэтла пролетариато дIадоладаьр цхьаъ дусаргдоацаш.

Цу хана Сиэтле чIоагIа хьайна бар нах. ИРМ-еи Центральни болхлой советои еш йолча хIара денна хулача заседанешка лохерча профсоюзни организацешкара гуллора 250 совгIа саг. Балха алапи лакхдар хьадехаш йола забастовка кхайкайир металлистий профсоюзий Совето. Судоверфий болхлоша хьадехар хьаллоацаш ерригюкъара забастовка кхайкае соцадир дукхагIйолча профсоюзаша...

Забастовка хилалехьа арайаьккха дIайоаржаьяр «Иштта дир Россе» яха листовка. Из листовка язъяьяр «Колл» яхача газето хьалха хиннача сотрудникаша. Листовка тIа яр керта тIа цилиндр тулла лохача дегIара вола капиталист кIе чу вуллаш йола карикатура. Листовка тIа йоахар: «Иштта даьд эрсий болхлоша. Вай а хIана дац из? Шоашта лоа ца лу Iазан капиталисташа тIалоаттадар лоадаланзар эрсий болхлошта, хIаьта шоаш дIадехар капиталисташа кхоачашде ца тигача цар тIаккха промышленноста национализаци йир, наьха цIий мелаш болча капиталистий класса хьаштий дукха а доацаш, болхлой хьаштий дукха. Сакхетача дуккха а дукхагIа болча американски болхлоша хьаллоац шо. Долла хIама а шоах тийша да, долла хIама а къахьегамхой да!

Сиэтлера ерригьюкъара забастовка йолаелар 1919 шера 6-ча феврале. Забастовка хиннача деношка городера Iаьдал боккъаллдар аьлча забастовочни комитета бе дахар. Цо городера порядок лоаттаеш йола болхлой патрулеш оттайир. Забастовочни комитета ший йоакхо е йийзар 250 эзар саг волча городе наха даа хIама Iалашдареи тIехьтатта йиш йоаца медицински новкъостал дареи.

Наб кхетаргйоацача оттайир моттигера буржуази Сиэтле гучаяьннача ЦIеча Россе призрако. Буржуазе викалашта хьалхашка ше къамаьл деш Сиэтлерча къаман гварде отрядашта команда еш хиннача, капитана Банна аьлар: «Джентельменаш! Германехи Японехи кхераш яц вай правительство. Хьаштдолча хана хила йиш йолча индустриальни болхлой чурча революцех кхер из. Шун лекхар да иштта йола революци йохаяр».

Сиэтлера забастовка йохайир. Цунна юкъе дакъа лоацаш хиннараш та тайп-тайпара таIазараш дир. Портера балхаш соца а даь, дуккха болхлой бе болх боацаш битар. Социалисташи ИРМ-а членаши лувца йолаелар полици. Прокурора йоахар забастовкана хьалхле лелаяьраш цу забастовках революци е гIерташ бар. Цо льхачох «Иштта дир Россе» яха листовка порта хIара болхло кемай даьна хIама тоха а, из цIеша виза а тIахьехаш яр...

Бакъда Сиэтла болхлой пролетарски барт - цхьоагIонна тешаме болаш чакхбаьлар. 1919 шера октябрь бетта Сиэтле кхаьчар машиннаькъа тIа гIолла боагIа къайлагIара мухь—Владивостоке йохийташ йола 50 вагон. Контейнераш тIа яздаьдар: «ХIамаш тега машинаш» аьнна. Граждански тIом кхехкаш латтача мехка из тайпа товар дахьийтарах тамаш йора. Из гIулакх вIаштIехьа ца хийттача грузчикий бригадо цхьа контейнер хьаяьстар. Улгаш дохадаьча гIолла Iолийгар топаш. Уж яр Колчака йохьийташ. Из частни мухь бацар. «Ремингтон армс компани» яхача американски фирмо хьадаь герз Колчака хьош хинна мухь кхухьа «Дилайт» американски правительства оттадаь дар. Портови грузчикий профсоюзо дIакхайкадир цун болхлоша кулг дIатохаргдац цу мухьах, аьнна, хIаьта из мухь кема тIа ботта гIертача докерашта хадданза йола бойкот оттаергья. Из хоам Россеи дунен дерригача мехкашкеи дIакхачийтар.

Профсоюзий Центральни Совето хьаллаьцар портови грузчикаш, кхыйола профсоюзни организацеш тIа а хьийхар революционни Россена духьал дакхха дохийташ дола герз шоай болхлошка хьа ца дайтара а из тIа ца доттара а. Юххера а Колчака дохьийта герз тIадотта салтий бийхар. Цхьабакъда болхлой оарцагIбалар бахьан долаш, «Дилайт» яха кема Владивостоке кхаьчанзар Колчака эскар бокъонца дохадаьчул тIехьагIа мара.

«Иштта дир Россе» яха листовка тахан а тIехь капиталистически дунен къахьегамхой тIахьехаш я.

(ТАСС).

Ден-денна дукха нах хул Грозненерча А. П. Чехова цIерагIча республикански библиотеке. Книжкаш дешарий хьашташ дизза кхоачашду библиотека хIара отдела болхлочо.

Къаьстта белгалъянна я Курбанова Малика керте латта къаман краеведчески отдела коллектив.

Отдела коллектив къонача кхалнахах латт. Уж ба шоай професси дукха езаш бола отдела заведующи Курбанова Малика, йоккхагIа йола библиотекарь Плиева Люда, библиотекараш Цицкиева Мадина, Мусаева Зарема, йоккхагIа йола библиотекарь Снегирева Валентина.

Каста-каста книжкаш дувцаш, тематически сайренаш хул отделе.

Сакъердамеи книжкаш дешараша пайда эцаргболаши я отделе вIашагIтеха атеистически уголок. 50 шера вай республика дегIаярах дувцача литература йоккха библиографически указатель оттаяьй.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) Плиева Л., Цицкиева М., Мусаева З.

М. Мокеева сурт.

ПРОПАГАНДА БОЛХ ТОАЛУШ БОАГIА

Укх тIеххьарча хана тоалуш латт Ведана районе Iилма-атеизмана пропаганда яра болх. ДукхагIа еша яьннай лекцеши беседаши, дешарий конференцеш ю. Пропагандисташа тIехь-тIехьагIа дикагIа кийчъю лекцеши беседаши, уж къаьст-къаьстача дешай хьакъехьа шоайла дагабувл, вIаший хьех.

Оаха лаьрхIад лекцеши беседаши дукхагIа е а ца гIерташ, уж дикагIа хилийта, тешашбараштa Iилманеи техниканеи карагIдийнараш кIоаргагIа довзийта уж Iилма мировоззрени йолаш хулга Iалашде.

Цу балха юкъеувз медицина, юрта боахама, кхыбола къоца специалисташ. Цар кхетамца дIайоаржаю Iилма - атеистически пропаганда. Iилма знанешта пропаганда яра юкъе хьинаре дакъа лувц района медицински болхлоша: Абисаламова Риммас, Атуев Рамзана, кхычар. Уж каст-каста хул района дуккхача гаьна ядача юрташка.

Тха районерча юрташкарча мехкарашеи кагийча нахеи хьинаре дакъа лувц культурни вахара юкъе, художественни самодеятельность вIашагIъеллараш уж ба. Из хьахьокх укх тайпарча масала а: Гуни яхача гаьна уллача юртарча кагирхоша цIей деззеча деношка массаза а юрта бахача наха хьалхашка выступленеш ю. Укх шера районни художественни самодеятельностага хьожаш цар дика программа а йолаш выступленеш йир, цу программах цхьайола номераш республикански художественни самодеятельностага хьожача а йихьар.

Ленински урокаш чакхйоахилга массазара а гIулакх а хинна дIаэттад тханцига. Слюдяной фабрика филиалерча мехкараша салаIара формаех наI лерхI ленински урокаш чакхйоахилга, хIаьта уж безаме, сакъердаме чакх а ювл. Ленински урокаш чакхйоахача деноех лоаман кхалнаьха-болхлой дог гIоздоаха цIей хиннад. Цу дерригне а новкъостал ду мехкарий къонача коммунизм хьалъерий дикагIа дола гIулакхаш доахкаш хургболча тайпара кхетабара.

Коммунистически общества керда саг кхевара доккха новкъостал лоатталу районерча библиотекашеи клубашеи. Библиотекашка каст-каста книжкай выставкаш ю, массанена дIа а хозаш книжкаш деш. Планаш а уттаеш хан-ханахьа дунен халкъашта юкъе латтача хьала обзораш ю, лекцеш еш, докладаш ю, чакхйоах иштта сайренаш-диспуташ. тайп-тайпарча темаех лаьца дискуссеш.

ДукхагIа бола мехкарий халха бала ховш хилар теркал а даь оаха а вIаштIехьдаьккхад сакъердама сайренаш елга (иштта цIи тиллай оаха царех). Миштай уж сайренаш? Тханцига уж формага диллача къаман оамалехьа я, цар чулоацам-м хийцаб оаха. Цу тайпара сайренаш чакхйоах слюдяной фабрика филиале а кхыча организацешка а. Цу тайпарча сайренашка диспуташ ю, хIанзарча ханара саг мишта хила веза яха дагахьара къамаьлаш делга вIаштIехьлоах.

Тха районерча комсомольцаша шерра белгалдоах саг йоалаешимаьре йодаши регистраци елга. Иштта комсомольски тайпара чакхдаьлар, масала, музыкальни школа директора Абдулкадыров ХIарона № 8 йолча школа-интерната хьехархо Батагова Таира йоалаелга, слюдяной фабрика филиала щинальщица Джафарова Малика тира инструкторга Тепсуев Аьласолтага яхар, дуккха а кхыдола саг йоалаяр-яхар.

Доккха беркат даьлар «Пионерски организацешта кулгалдара бола района комсомола болх чIоагIбарах» яха дош ВЛКСМ райкома пленуме дувцарах. Пленумо къоастам боллаш белгалдаьхар района пионерски организацешта комсомольски организацей оагIонгахьара кулгалдара юкъера дерригa кхоачамбоацараш, хIаьта уж дIадахара де деза гIулакхаши наькъаши белгал а дир. Къонача кхалнаха юкъе бу болх дIахо а дикагIа тоабара де деза гIулакхаш а цхьана къоастадир.

Из дерригa а бахьан долаш дика латт Ленински комсомола мугIараш дегIаахара гIулакх, къаьстта укх юбилейни шера. Масала, нагахьа санна дIададахача шера районе гIолла веррига а 263 комсомолец хьанийцавале, укх шера, пхе бетта хьанийцав 220 саг. Цо хьахьокх къонача тIехьен идейни кхетам шерагара шерага, денгара денга дегIаухаш латташ хилар.

ХIанз тхоай доархIамегIа дола декхар лерхI оаха комсомол дIахо а организационни чIоагIъежа, дисциплина лакхъелга, хIара комсомольцагара хьадехашдар чIоагIагIа хулийтилга.

Т. УСУМОВ,
ВЛКСМ Ведана райкома секретарь.

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГ

ЦIаккха ца хиннача хьисапе хьинар айденна къахьегаш я юбилейни шера Грозненски консервни завода коллектив. Пхе бетта план 22-ча мае кхоачашъяй завода коллективо. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах кходаьд 4 эзар сом. Кийчача продукцена реализаци яра план а 130 процент кхоачашъяьй.

ХIанз коллективана хьалхашка латта лекхар да кердача сезона завод кийчъялар. Из болх ханнахьа чакхбаьккхача вIаштIехьдаргда совхозашкара, колхозашкара, бахача нахагара хьадоагIа баьцалаараши соми дукхагIа чакхбаккха. Цудухьа завода кулгалхоша партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша берригa теркам тIабахийтаб ший ханнахьеи дикеи ремонт чакх а яьккха, бедал хьаэцаргйолаш завод кийча хилийтара.

ЦхьоалагIа июнь тIакхоачаш ремонт чакх а яьккха бедал хьаэца кийча я томатнии сомийи цехаш, консервни цехе из ремонт кхоачашъяьй 80—90 процент, хIаьта гIонна йолча цехашкара ремонт 60—70 процент кхоачашъяьй.

Гуш махиллара материалаш йоацаш дукха новкъарленаш нийсъеннаяле а, планах лаьрхIача хьисапе 15-ча июне чакхъяргья завода массайолча цехашка ремонт.

Белгалдаккха деза сомий цеха коллективо ший болх дIа а болабаь, баьца комарий варени арахеца йолаялар.

Укх шера дукха ремонтни балхаш де деза. Завод болх бе дIайолаялалехьа оттаергья бархI керда резиноукладчик, механизированни хьисапе банкай ногIараштa дIачудехкаргда цар хьамча гIозараш. Царех йиъ хIанзалехьа болх бе кийча я, цар 40 болхлемукъавоаккх кулгашца балхаш де ца дезаш, уж кхыча участкашка балха хьожабе йиш йолаш а ба.

Кастта дIаоттаяь яргйолаш я РОК-200 яха пресс, цун новкъосталца сомех тайп - тайпара сокаш йоахаргья.

—Вежарашха йолча Югославера ена «Единство» яха лини а дIаоттаеш я, цо торо хулийтаргья дийнахь-бус бIаь тонн совгIача помидорех томат яккха.

Дукха балхаш деш да моечни конвейер кийчъеш а. Иштта кийчъеш я ши-кхо литр хула балонаш юларгйола машинаш а. Сомий цехе гIамгIий сок арахецаргйола лини а вIашагIъеллай. Цу массайолча мероприятеша вIаштIехьлоалийтаргда кхычахьа балха баха йиш йолаш дукха нах мукъабалийта, лакхлургья къахьегама овсарле, дикка лохлургба арахецача продукцега дIабода мах а.

Завод ший ханнахьа болх бе дIайолаялийтара къаьстта дукха къахьийгад ремонт еча ни. Шабуева, Кузнецова кулгалдеча ремонтъерий бригадаша.

Н. АМПУКАЕВ,
Грозненски консервни завода директор.

ХIАРАНЕ ТЕРКО ЕШ

Тха завода партийни организаце халданза теркалду кхувш йоагIача тIехьенна коммунистически кхетам балара дош. Из кхетадеш а да, хIана аьлча крекинг-завода къахьегамхошта юкъе 400 саг совгIа кагирхой ба.

Вайна махарра, школе дийша йистебаьннача кагирхоех нонагIа бараш производстве балха боагIа. Духхьала 1966-ча шера заводе балха вера школе дийша баьнарех 50 саг. Царех цхьабараш тха завода болхлой къонгаши мехкарийи ба. Тхоай балха юкъе эггара бехктокхамегIа лоархI оаха кагирхоша заводе доаккхача хьалхарча дийнахьа денз уж завода традицешца дIаIомабар, заводах, болхлой классах доккхал дергдолаш уж кхетабар. Професси дикагIа караерзаергйолаш, балха овсарле лакха хургйолаш берригa къона болхлой оаха оттабу производстве хьалха латтарашца, заводе дуккхача хана денз къахьегаш болча болхлошца. Масала, Iаламате дукха кагирхой Iомабаьб йоккха опыт йолаш, массане сийлеш волча токара Ставцев Николай Осиповича. ХIанз а цунца токара говзал Iомаеш ва Логинов Анатолий. Иштта дукха специалисташ кийчбаьб заводе къаьнагIча болхлоех волча воккхагIа волча оператора Сенотов Виктор Алексеевича. Цо Iомабаь операторaш Г. Саакьяни, В. Кайлаш дийша а баьнна №№ 9-10, 15-16 йолча установкай коллективашта кулгаллеш ба. Дукха яха йиш яр цу тайпарча мастерий цIераш. Боккхача безамца, даьш шоай бераштa санна дIахьех цар кагирхошта шоашта ховр, дуккхача шерашка шоаш Iомадаьр.

Тайп - тайпарча методашца бу оаха кагирхошта юкъера болх. Царех пайда дукхагIа боалачарех я заводе вIашагIъелла болх беш йола кхувш боагIарий совет. Цу совета юкъебоагIа ВЛКСМ комитетера Карпова Валентина, Солнышкин Валерий, коммунист Кайлаш Василий Иванович, къаьна болхло Ставцев Николай Осипович, кхувш боагIачарех Колтунова Людмила, Еникеев Евгений, кхыбараш. Шоай заседанешка цар дувц кхувш боагIараштa а кагирхошта а юкъера кхетама болх тоабара наькъаш, завода хьалха латтача коллективай болх бовзийтара экскурсеш ю.

Традици а хинна дIаэттад лаьрххIа гулъяьча слеташка дикагIа болча болхлошта коммунистически къахьегама ударника удостоверенеш телилга. Дукха ха йоацаш хилар заводе «Коммунистически къахьегама тIехьа» яха девиз йола слет. Зале вIаши юхе багIар завода ветеранаши, къона, дукха ха йоацаш шоай болх дIаболабаь болхлойи. Къахьегама эстафета шоай тIехьенга дIалуш таьша тIахьехар уж, болхлочун йоккха, сийлен цIи лакха лоаттаяра. Слете яьхар массане хьокхам эца мегаргболаш, заводе сийлеш, болча болхлой цIераш. Уж ба № 5 йолча установка воккхагIа вола оператор, Социалистически Къахьегама Турпал, СССР Лакхехьарча Совета депутат А. С. Клепов, воккхагIа вола оператор И. Л. Захаров, слесарь У. Харихапов, дуккха кхыбараш. Дукха ха йоацаш балха баьхкача Хажаматова Захрайнеи Кучмий Светланайнеи слете дIаделар цар къахьегама книжкаши хьалхара алапии. Кхаь болхлочунна А. Батаевна, Г. Величкойна, В. Верейкина, торжественно дIаделар комсомольски билеташ. Дуккхача къонача а къаьнача а болхлошта цу сапахьа делар маьхера совгIаташ. Иштта массанена доккха цIей а хинна чакхъяьлар из слет.

Кагирхошта юкъера кхетама болх бувлаш хилча хьоаха ца деш йита йиш яц нийслуш йола халонаш. Массанахьа санна тха коллективе а нийслу «кхета ца тугараш» аьлча а, хала кхетабе безараш. Цхьа масал доаладергда аз. Соахка технически училищера заводе балха ера шиъ йоI — Колесниченко Любови Зинченко Валентинаи, Токаралла болх беш яр шаккхе а. Хьалхарча дийнахьа денз болх лерттIа дIабодацар цар. Къахьегама дисциплина езаенна йоацачоа тара дар гIулакх. Мехкараша кхоачашъяцар нормаш, болх дика бацар, хIаьта тIехьагIа балха тIара бувла а баьлар.

Из гIулакх теркал дир ВЛКСМ комитетерча новкъосташа. Комитета заседане а бийха бахьан фуд ха гIийртар, хьехар дир, дIахайтар коллективо цу тайпара гIулакх дIахо ловргдоацилга. Бакъда, цунах пайда эцанзар къоначa болхлоша. Хьалха санна бора болх. Юкъеяха езаш хилар партийни комитет. Уйла яьчул тIехьагIа царца къамаьл де а уж нийсача новкъа бахара халданза новкъостал де а тIадиллар цеха партийни организаце секретарь волча Бунах Василий Даниловича. Дукха ха ялалехьа дика болх бе баьлар мехкарий.

Цу тайпара гIулакх нийселар Гуревская Ленайца. Сайрийна бархIлагIча классе ше деша ягIача № 3 йолча школе ца а ухаш сецар Лена. Из хьахайтар цанас ВЛКСМ комитетага. Комитето соцам бир № 3 йолча школера хьа а яьккха кагирхой - болхлой № 4 йолча заводской школе из деша яхийта, тIахьожам лоаттабеш аттагIа хургдолаш. ХIанз программах тIехьа ца юсаш деша я Лена. Цу тайпара масалаш кхы дукха а доаладе йиш яр.

Дувцилга дац, идейни кхетам луш чIоагIа лоархIаме да дикагIйола пайда дукхагIа боалаш йола методаш хьакъоастаеш болх белга, хIаьта цу деша тIаерзаяь я тха еррига уйлаш а гIулакхаш а.

К. ЗАБЕЛИН,
крекинг - завода парткома секретарь.

ДАЬХЕННА ДУКХАГIА ТХА

Надтеречни района «Минеральный» яхача дулха-шурий совхозе жа ларга доладеннад. Жа ларгара компани дика чакхъяккхара дукха балхаш дыьд совхозе. Уж балхаш дIадолаладалалехьа бархI-итт ди хьалха тоайир помещени, вIаштIехьдаьхар болхлошта эшаш дола балха хьалаш.

Укх юбилейни шера тIаийцача декхарашка диллача жа леладераш декхарийла ба пачахьалкхенга 75 тонн дикагIа дола тха дохка. Цу декхараша бехктокхаме бу жа леладераш вIалла а доа ца деш жена тIера деррига тха хьадаккха. Деррига ларга деза жа вурийтта эзар совгIа устагIа ба. Из бахьан долаш дажачара хьа а даьха ларгарга хьежаш лоатта ца дар духьа хIара жа Iуно ший-ший Iулаш ларга хьаккувла график оттайир. Цхьан дешаца аьлча совхозе деррига хьалаш вIаштIехьдаьхад деррига жа сиха а цIена а лерга дахара.

Шерра социалистически яхь яьржай жа Iушта юкъе хIара устагIанна тIера махулла дукхагIа тха даккхара. Из бахьан долаш ларгара дика кийчдир шо-шоай Iулаш боккхагIа болча жа Iуша Х. Махаева, Г. Умхаева, Т. Шонпова, кхычар. Цар Iулашцара хIара устагIанна тIера тха геттара цIена да, хIаьта цIена хиларга хьежжа машинкашта атта лоргалуш а да. Царех хIара жа Iу дог тийша ва шоаш тIаийца социалистически декхараш кхоачашдергхиларах.

Хьинаре къахьег жа ларгара лакха говзал йолча М. Газиевас, У. Имсултановас, У. Джавтхановас, кхычар. Царех хIаране цхьанна устагIа ларгара ялх-ворхI минот мара ха йоаяц. хIаьта сменах 65—70 устагIа а лорг царех хIаране. Белгалле деза. цар лорга дола жа теда ца тедаш, цIена, тха доха ца деш лоргила.

ХIанз совхозе болх беш я ткъаьн цхьайтта жа лорга машинка. Шаккха а уж йохар бахьан долаш болх сацац. Жа лорга машинкаш йоха ца йохаш хаддаза болх бар наладчик волча Дакаев Мухьадех тийша да. ХIара денна болх дIаболабалалехьа электросеть, электродвигатель, кнопочни выключателаш тохк цо, даьтта хьокх машинашта.

Боккхача лоархIаме да жа лорга пункт дика кийчъяь хилар а. Каст-каста укхаза боагIа районни больницера болхлой а.

Дика болх бу сортах тха къоастадеш болча А. Тайсаева, В. Мусаева, кхычар. ХIаьта цар къоастадьча тхах тоIа а деш фабричи хьисапе сиха тюкаш ю Ш. Атаева, А. Висаитова.

Совхоза деррига жа сихеи дикеи лерга дахара боккха теркам тIабахийтаб укхаза. Жа лоргараштa юкъе социалистически яхь яьржай, хIаьта дикагIчарна Iде вымпел тел. ХIара денна арахец «Молния», «Боевой листок», «Малав тахан хьалха» яха листокаш.

Дика вIаштIехьдаьхад жа лоргача пункте деррига балхаш. ХIара денна укхаза кхухь керда газеташ, журналаш. коммунисташа политинформацеш ю. ХIара болхлочоа хов хIара сменах баьча балхах шоашта фу доагIа. дийнахьа кхозза кийчду чаме даа хIама.

Тешшаме ала йиш я жа леладераша пачхахьалкхенга тха дохкара тIаийца декхараш кхоачашдергдолга.

У. ПАШАЕВ,
Надтеречни района «Минеральный» яхача совхоза парткома секретарь.

КИЙЧЛЕ, МЕХАНИЗАТОРАШ

Ди массаза доал гаргагIа гIорт юбилейни шера хьувкъам чуэцара ха. Ялат чуэца деза ший ханнахьа а чехка а — итт-шийтта дийнахьа.

Ялат чуэца дIаьхдалийтача дукха дов из. Цудухьа оал ялат дизза карадерзадар из ханнахьа чуэцарах тийша да.

Вай республике йий-теш лоацдача хана деррига ялат чуэцара эша торонаш? Майра ала йиш я: уж торонаш йолаш я. Цхьан комбайна юккъера лаьрхIа чуэца кхоач 180—200 гектар. Гудермесски, Шелковской, Наурски районашка 7—10 ди хьалха ялат кхач кхыча районашкарчул. ТIаккха цигара мукъаьнна техника вокх районий совхозийи колхозийи ялат чуэцара новкъостал де дIаяхийта йиш хургья. Цу тайппара, ерригача Нохч-ГIалгIайчене ялат ханнахьа чуэца торо хургья.

ДукхагIдар механизаторий — комбайнерий болх мабоаггIара вIаштIехьбаккхарах тийша да. Республика колхозийи совхозийи цу бехктокхамерча а хьувкъама хоадам беш болча а балха механизатораш кийчбаларга, цар ялат чуэцара техника лерттIа кийчъярга хьежжа хургда ялат лоацдача хана а дика а чуэцар. ХIанз укх сахьата комбайнаш жаткаши тоаяь йоалаш латт. Техника кийчъяра планови заданеш кхоачашъяь баьннаб Ачхой-Мартана, МалгIабика механизатораш, хIаьта иштта техника кийчъяь яьккхай № 3 йолча сомийн-баьцадарийн совхозе, «Красноармейский» совхозе, цхьадолча кхыча боахамашка а.

Кастта техника тоаяь йоакхаргья Гудермесскии Сунженскии районаша. Техника тоаяра гIулакх къаьстта дика латт Шелковской районе. 10 апрель тIакхоачаш комбайнаш тоаяра план 103 процент кхоачашйир цига. ХIара денна бIаргаго йиш я комбайнераш шо-шоай комбайнашта юхе. Комбайна хIара оатхал кхы хIама эшаш йий, лерттIа болх бергболаш йий хьожаш ба уж. Цу тайппара тоаяь кийчъяьча комбайна ялат чуэцача хана оатхал телха комбайнера болх юкъагIбутаргбац. Цудухьа бIубенна шоай арен кемо болх бергболаш ялат чуэцара кийчлуш ба механизатораш.

Бакъда Нохч-ГIалгIай АССР юртбоахама министерства колхозашкеи совхозашкеи соахка 20 май тIаккхоачаш ялат чуэцаргдолча техникана 101 процент ремонт яь хиннача метта укх шера из ха тIакхоачаш 86 процент мара техникана ремонт яь яккхханзар.

Фу бахьан да техникана ремонт яра республика юхаувзар? Комбайнашта ремонт яра гIулакх дика латтац Грозненски районе. Цига 195 машинах хIанз а ремонт яь яланза 35 машин я. Масала, Старо-Юртовски совхозе 25 комбайнах хIанз а 15 мара кийчъяь яьлванц. Кхы башха дикагIа дац ялат чуэцара техникана ремонт яра гIулакхаш Грозненски шурий совхозеи «Назрановский» совхозеи а. Цига 70 процент мара комбайнашта ремонт яь баьннабац механизатораш. Грозненски районе апрела тIехьарча 10 дийнахьа 21 комбайн тоаяьале, наьсархоша цу хана 7 мара тоаянзар. Май бетта шоллагIча декаде Грозненски районо 27 комбайн тоайир, хIаьта Наьсаренчо — 17.

Ялат чуэцара техника тоаяра болх къаьстта во лел Урус-Мартана районе. «Красноармейский» совхозе ерригa комбайнаш ремонт яь а яьнна ялат чуэцара кийчъяьй, хIаьта Мичурина цIерагIча совхозе нийс комбайнах 3 комбайна мара ремонт яьяц. «Гехинский» совхозе 16-х-3 комбайн. «Горец» яхача совхозе 2 самоходни комбайн, 6 самоходни шасси (СШ-75) тоае езаш я.

Самоходни шассеш тоаяра болх тIехьабитара бехке я «Сельхозтехника» республикански объединени, хIана аьлча кхоалагIа шу да бIаь гаргга самоходни шасси Нохч-ГIалгIайче болх беш йола, бакъда объединене хIанзалца царна запасной оатхалаш Iалашъяьяц. Бакъда, укх деношка Таганрогски комбайнови заводера запасной оатхалаш енай. Уж а яц кхоачамбалла. Иштта эттача хьале сельхозтехника болхлой декхарийла ба ерригa самоходни шассеш запасной оатхалашца Iалашъяра оарцагIовла.

ХIанззехьа а дикагIболча трактористех комбайнерий гIончаш кийчбе беза, хIана аьлча комбайнаша 16—18 сахьата дийнахь-буса болх бе беза. Кхетадеш да ден сердал мел йолча хана кхыметтел сайрийна боад чIоагIбаллалца а хIара денна болх беш комбайнер чакхвоалалург ца хилар. Цудухьа эш уж гIончаш. Цул совгIа дийнахьа цкъа комбайна технически гIулакх де а ма дезий. Цу тайппара, шин сагага чехкагIа а лертагIа а кхоачашдулургда из гIулакх болх беча хана машин талха е оатхало лерттIа болх ца беш моттиг эттача чехкагIа тоалургья.

Болх беш воалла комбайнер хувца йиш хургйолаш хIанзехьа а цун сменщик кийчве веза. Из кийчве мегаргва хургволча комбайнерах, цу гIулакха ха а къахьегам а кхо ца деш.

Укх шера 100 совгIа саго чаккхъяьхай Калиновскии Серноводскии профессиональни юрта училищешкара кхаь бетта йола комбайнерий курсаш. Царех цхьабараша хIанззе а шоай комбайнаш дIа а ийца, уж болх бара кийчъяьй, хIаьта цхьабарий цхьан сезонах комбайнера гIончий болаш болх бе безаргба.

Дукха тайп-тайпара балхаш да юртбоахаме де дезаш, цхьабакъда царех цхьаккха а болх бац хьувкъам чуэцарал цIенхаштагIа а бехктокхамегIа а болаш, хIана аьлча укхаза бIарччача сезонах наха баьча балхах доала рузкъа ца дойташ дизза чуда деза.

Укх юхедисача деношка дий бийсеи кхо па деш чIоагIагIа къа а хьийга кийчъяь яккха еза ханнахьа кхаьча латта ялат чуэцара эша техника. ДукхагIча даькъе цунах тийша да ялат ца дойташ чуэцар.

Н. КУПЛЕВАЦКИЙ,
Нохч-ГIалгIай АССР юртбоахама Министерства Гостехнадзора инспекце начальник.

КЪАХЬЕГАМА КУЛЬТУРА ЛОХА Я

Грозненски района Ленина цIерагIча колхоза хьайбаш леладераш юбилейни шера хьалхарча ах шера пачхахьалкхенга 1100 тонн шура йохка декхарийла ба. Цхьабакъда, хIанзалца ехкар 715 тонн мара яц. вешта аьлча хьалхарча ах шера план 65 процент мара кхоачашъяьяц. Цу гIулакха керттера бахьан да, цкъа-дале производства культура лоха хилар, шоллагIа-дале боахама чухь йолаш йолча резерваех боаггIача тайпара пайда ца эцар.

Дукха къахьийгал укхаза шурий-товарни ферме халача балхацта механизаци яра. ХIанз ара дажа дIадехк доахан. ХIара Iулана дIа-хьа кхухьа доахан детта аппараташ я. Из дика да. Цхьабакъда, цу техника еррига мощностах пайда эца йиш яц хьайбаш леладерий, хIана аьлча хIара доаркага цхьацца мара доахан детта аппарат яц. Доахан сихагIа дийтта бовлара механизмашца цхьана кулгашца доахан детта дезаш хул доаркай. ХIара доаркa кхоъ аппарат хила еза, тIаккха мара ала йиш яц доаркa балха йизза механизаци яьй аьнна. Уж хьалаш Iалашдича торо хургья доаркашка шин сменах болх байта а.

Боахаме дукха да Iахар-диса доахан. № 2 йолча Iулацарча хIара группе (ткъаь Iаттах) шиъкхоъ Iахар биса ба. Цу гIулакха бехк ба ший ханнахьа доаханна тохкам ца беча колхоза керттерча ветеринарни лора нов. Лотникова.

КIезига шура йоаккх укхаза дуккхьашха лахкача дийнарашкара. ХIаьта царна доаггIача тайпара гIулакх дара теркам тIабахийтац ферма специалисташа.

ДIабахача мае шура совъяьккхаяц колхозе. Цун керттера бахьан да йолаш йолча торонех биззa пайда ца эцар.

Шурий-товарни ферме гаргарча хана производства культура лакхъяр шура совъяккхара эггара лоархIамера гIулакх да.

С. КОСТИН.

БАЬЦАДААРАШТА ГIУЛАКХ ДУ

Дика къахьийгад лаьттен рассаланен дIайийнача помидорашта гIулакх дара Сунженски района «Победа» яхача колхоза Е. Бубликовас кулгалдеча баьцадарараш кхедеча бригада болхлоша. Еррига помидораш дIайийна лаьтта кIезига дац — 40 гектар. Дика гIулакх дьд хохан тIехьа кхачача кабуцан.

Баьцадаараштa гIулакх деча бригадацара дикагIбараш къоастабе йиш яц, хIана аьлча массане шоай декхараш тIехдика кхоачашду.

ХIанз дIадолаладьд дIайийнача гороха гербицидашца обработка яра балхаш. Цига дика къахьегаш ва М. Бугаев.

Баьцадаараштa гIулакх деча цхьоалагIча бригаде дика къахьегарца белгалбаьннаб звено кулгалхой А. Афанасова, Л. Чуенко, кхыбараш.

Ф. ДОЛЖЕНКО.

ЦХЬАННЕ САННА МАССАНЕ А

Укх бетта чотах 2 миллиони 192 эзари сома маьха продукци ара а хецаш чакхбаьккхар пхи бутт «Грозвино» яхача объединене коллективо. Цу объединене чуйоагIача ерригача 12 предприяте тIехкхоачашйир май бетта план а. Планах лаьрхIачул совгIа арахийцар 263 эзар сома маьха продукци. Къахьегама овсарлен план а тIехкхоачашъяьй массане. Арахецача продукцега дIабола мах лохбарах пачхахьалкхенна баь пайда 54 эзар сом да.

Пхе бетта эггара лакхагIа хьокхамаш даьхад Цикурин Владимир Владимировича кулгалдеча Грозненски чхьагIара - коньячни комбината коллективо. Планал совгIа цо арахийца продукци 150 эзар совгIа сома маьха я. Иштта дика къахьегаш я Кортоев Жабраил керте латта Червленски чхьагIар доаккхача завода коллективи Алексаньянц Ивана кулгалду Наурски чхьагIар доаккхача завода коллективи. Уж темпаш кхы а лакхъеш къахьега лерхI объединене болхлоша укх бетта а.

В. ЮРШИН.

ПХЕ БЕТТА

Чакхбаьннаб юбилейни шера пхи бутт. Дукха балхаш де дийзар цу хана республика хьайбаш леладерий. Овсаре къахьегаш дуккхача фермай коллективаша пачхахьалкхенга дулх. шура. Фуаш дохкара хьалхарча ах шера план кхоачашъяьй, хIаьта хIанз шера планеи тIаийцача декхарийи чотах хьайбай продукци дIалуш ба.

Сунженски, Наьсарен, Ведана районаша пхьа бутт хьалха кхоачашъяьй пачхахьалкхенга дулх дохкара хьалхарча ах шера план. Соахка цхьоалагIа июнь тIаккхоачаш дIаеннача цунца нийсача укх шера 130 процент кхоачашъяьй Сунженски районо пачхахьалкхенга дулх дохкара ах шера план. Наьсарен районо — 120 процент. Ведана районо — 126 процент. План кхоачашъяра гарга я Гудермесски, Ножай-Юрта районаш.

Пачхахьалкхенга шура дIаялара хьалха латт Ведана, Гудермесски, Ножай-Юрта, Наурски районаш. Соахка цхьоалагIа июнь тIаккхоачаш дIаеннача цунца нийсача Ведана районо 113 процент, Ножай-Юрта районо 109 процент шура дIаеннай.

Пачхахьалкхенга фуаш дохкара хьалхарча ах шера план кхоачашъяьй итт районо. ТIехьарча декадех республика приемни пункташка 1872 эзар фуъ дIакхьачал. хIаьта хьалхарча ах шера план кхоачашъяра 1300 эзар фуъ мара дIадала дезаш дац республика боахамаш.

Массанахьа дац гIулакхаш иштта дика. Шенхаштта тIехьаэс Грозненски, Советски, Ачхой-Мартана районаш. Цу районий колхозашеи совхозашеи укх шера пхе бетта соахка цу хана дIаеннача кIезигагIа шура дIаеннай.

Ерригача республике гIолла дIадахача шера яьккхачул 1.7 процент кIезигагIа шура кийчъяьй укх шера.

Хьалхарча ах шера план кхоачашъяра тIеххьара бутт хьатIакхаьчаб. Хьайбаш леладерий декхар да духхьал районаша кхоачашъяь ца Iеш хIара боахамо а хьайбай еррига продукташ дIадалара план кхоачашъяра тIехьа къовсам доаттабелга.

Ахкан замалахь ерригa торонаш йолаш я хIара дийнахьи буси шурен дулхи тIаккхетийтара.

ДЕЗАЧА ЦIЕЙНА НАКЪАДОЛХАШ

Совхоза къахьегамхой 1967 шера тIаийца декхараш кхоачашдара дикагIа оарцагIбахар духьа «Горец» яхача совхоза партийни комитето эггара хьалхагIа а дикагIа а хургйолаш юхавIашагIъеллар агитколлектива состав. Производства хьалха латтарех, коммунисташи комсомольцаши болча специалистех бола дийша, хьинаре нах къоаста а баь, цунна юкъебахийтар.

ХIанз уж дешаш кхоачашде лаьрхIа болх бу совхоза партийни организаце а 60 хинна ца Iеча агитаторашa-пропагандисташа а. Беррига а агитатораш семинарашка, совещанешка дика кийчбаьб. Белгаллаккха доагIа доярка Аристова Анна, тракторист Идаев Мухьади, комбайнер Токаев ШахIид. болхло Барзукаева Iайна, Iаьсий леладу Алаева Зайна санна болча агитатораша беркат а дувлаш болх беш хилар. Кхычарна юкъе агитационни болх беча цар шоаш а боккъала башха толамаш а доахаш производстве болх бу. уж производства хьалха латтараш ба. Масала, трактористa М. Идаева транспортни балхаш деш мухьаш дIа-са кхахьара хIара деннара нормаш 140—160 процент кхоачашъю, № 3 йолча отделене Iаьсий леладеча Алаева Зайнас ше лелалеча Iаьсех цхьаккха а далийталац 4 бетта чухьа. уж цIена а дика кхоабаш а леладу. Из бахьан долаш цунгарча хIара Iаьса деннеи бийсаннеи 400—550 грамм дозал тIаеттлу.

Совхоза парткомоа юххьанцарча парторганизацешеи шоай низаш эггара хьалхагIа тIаухийт коллектив кхотаяра, цунна юкъе лерттIа а унахцIена а дола хьал оттадара. ХIаьта цу гIулакха агитаторий балхах кIезига а доацаш беркат а дувл.

Агитатора ший декхараш лерттIа кхоачашдеча массаза а яхар мо гIулакхаш а дика лелаш хул.

Парткомеи юххьанцарча парторганизацейи новкъосталца дукхагIча моттигашка во а боацаш вIаштIехьбаьккхаб агитационни болх. цу даькъе боахама декхараш кхоачашдара совхоза къахьегамхой тIахьехача гойтара агитаце хьакъехьарбар а болаш. Укх юбилейни шера совхозе халланза арадувлаш 6 пенгазет да. 130 гаргга «молния» листокаш, къахьегама листокаш, «Крокодил» яха цхьа газет арахийцал. Цар тIа кхоачамбоацарашта критика а ю. производствен бытен дика мелдар. хIаьта иштта социалистически яхьа дешаш белгал а ду.

Аланза даргдоацаш да 1967 шерралца социалистически яхьа итогаш елга тхаьнцига лертIа дийнна ца хилар. Из къаьстта а холуш дар хьайбаш леладеча. Формaнна леладу гIулакхаш дукха дар. Из совхоза юкъарча гIулакха зе деш дар. Из дош совхоза парткома шерръяьча заселане дийцар. Цига юххьанцарча партийни а профсоюзни а организацей балха юкъера цу хьакъехьа дола цIенхашттара кхоачамбоацараш гучадаьхар, цунна бехктокхаме болча новкъосташта чIоагIа критика йир.

Ер шу доладелча гIоне № 2 йолча хьалха латтача ферме хIара бетта 10-ча дийнахьа чакхьяха яьннай совхоза хьайбаш леладерий балха итогови совещанеш. ДикагIа дола хьекхамаш доахача производства хьалха латтараштa материальни поощренеш яьй. ДикагIа болча хьайбаш леладерий опыт дIайовзийтилга вIаштIехьдаьккхал. ХIаьта цунах дика беркат а даьннал. ХIанзалехьа цу тайпара йола йиъ совещани чакхъяьккхай. ТIеххьарча кхетачене 4-чеи 1-чеи отделеней доаркаша чIоагIа критика йир совхоза керттерча зоотехника, керттерча инженера, керттерча лора — доаханна телача доакъарий рационе дикали лертIа ца хиларах, доакъараш дехкачеи фермашкара кхо дIадоахачеи механизмаша болх во беш хиларах. Гучадаьлар хиланза яргйоацача инвентарашеи спецбаракъашеи доаркаш во Iалашбаь хилар. Совещани чIоагIа хьинаре чакхъяьлар. № 2 йолча отделене шоллагIча МТФ коллектива совхоза карара кара тела Iде байракх елар. хIаьта хIара беттача Iаттагара дукхагIа шура яьккхача дикагIча доаркашта Авхадова Менинтан Есиева Секаненеи ахчан премеш а елар.

ТIеххьарча совещане гучаьяьна ма хиллара, шура кIезига телара бахьанаш да доахан во кхоабаш лелалеш хилар. цу отделенейи шурий-товарни фермайи цхьаболча кулгалхошеи специалисташеи шоай декхараш кхоачашделга бехктокхийла йоацаш лелалеш хилар. ХIанз белгал а даь, цу хьайбаш леладеча фермашка чакхдоахаш да цигара хьал тоадара дола гIулакхаш.

Совхоза парткомо хIара денна цIенхашттара теркам тIаухийт коммунисташ балхаш тIа дIа-са нийсбарей производствера кар авангардни роль лакхъяреи дешашта. ХIанз цхьаккха а ферма яц коммуниcташ хьалха ца латташ. Цхьабакъда, коа тIара оалхазараш лелалеча фермашкара долла хIама вIаштIехьалац тха. Цига хIанз а гуш яц коммуниста авангардни роль. Партком цу дешага хьежаш я. Совхоза МТФ болх беш 11 коммунист мара вац. партийни организаце КПСС 85 члени кандидати воллашехь а.

Миштал хIаьта кхаш лелалеча коммунисташеи дукккхача парте боацарашеи къахьегара гIулакх? Парткомеи совхоза дирекцеи ер шу доладеннача юххьанца цIендаь техкар кхаш лелалареи механизацеи, техникана ремонт яра, бIаьстан балхашта из кийча хилара, механизаторий кадрашца Iалашхилара хьал. Тохкамо гучадаьккхар кхашкара бIаьстан балхаш дара кийчо яра юкъе дукха цIенхашттара кхоачамбоацараш хилар. Техникана йизза ремонт яь яьннаяцар, звеношта механизаторашца комплектовани во яьяр. Парткома ший шеръяьча заселане дийцар из дош. хIаьта цига деррига кхоачамбоацараш дIадахара йола решени тIа а ийцар. Совхозе вIашагIъеххкар 36 саг Iомавеш йола трактористаш кийчбара курсаш. хIаьта цига кийч а ваь, тракторни бенгалашка болх бе 24 тракторист а вахийтар.

ХIанз трактористашта, комбайнерашта, шоферашта юкъе башха дукха коммунисташ беце а дика йовзаш я боккъала а башха къахьегамхой-коммунисташ бола комбайнераш Виситаев Идрис, Токаев ШахIид, трактористаш Гаьмагомаев Увайс, Якубов Мовладин, Идиев Мухьадин, кхыбараш санна барий цIераш. Уж цунца цхьан ханна агитатораш а ба.

ХIанз, пропашной культураштa Iунал деча, гIожа доакъараш кийчдеча, шоалагIа юв культураш дIаювча, гурахьа дийна ялаташ чуэцара техника кийчъеча юкъагIа, къаьстта а дукха балхаш да механизаторий. Еррига дIайийна цекара свекла звеношка делав дIаеннай, хIаьта из цкъарчоа нийлхъяь а яьннай. Ялатийна дIайийна хьажкIаш боккъала башха квадраташ а йолаш хьалъяттай йиълагIча отделенерча коммуниста Шамсудинов Iазиса, шоллагIча отделенерча Гаьмагомаев Увайса, цхьоалагIча отделенерча Атиев Лемай, кхыча звеношка. ХьажкIаши цекара свеклаи дIаювча хана а хIанз царна Iунал деш а сменни заданеш 130—150 процент кхоачашъю укхаза. ХIанз совхоза кхашка е дийнахьа а е бийсанна а на соцаш балхаш деш латт: дийнахьа общественни хьайбашта йол кийчъю. пропашной культурашта Iунал ду. шоалагIа юв культураш дIаюв, хIаьта бийсанна гурахьа доажалаь даьнчачули уж аьла хьекхачули тIехьагIа уж тIахинна даьтташ оах. Совхозе хIанзалехьа 300 гектар гурахьа юв культураш хинна лаьтта аха а аьха, цу тIа шоалагIа юв культураш дIайийнай. Цу тайпара еррига а 800 гектар дIаюргйолаш я.

Хьайбаш леладерашка укх шера кхоачаргья уж Iангара даха 16600 тонн силос. 10493 тонн гIожа доакъар. цу даькъе 4709 тонн йол а йолаш. Из соаккарчул гаьнна дукхагIа да.

Юбилейна къахьегама коталонаша накъайода тха совхоза коллектив.

Б. НИКАЕВ,
Урус-Мартана района «Горец» яхача совхоза парткома секретарь.

ТОРОНЕХ ПАЙДА ЭЦАЦ

Квас а корта бохабеш доаца малараш а кийчдеш я Горпищекомбинат. Цун керттера цехаш я: кондитерски, малараши кваси деш йола цехаш. Цу цехий балхах тийша да комбинато план кхоачашъяр. Соахка кхоачамхилал квас арахеца йиш йолаш яцар квас деш йолча цеха коллектив, цех гетта хиларах. Цудухьа производство шеръе, аьнна соцам бир кхачап промышленноста министерства. ХьатIадир доккха шицIа, цига оттайир керда оборудовани, механизаци яьй дукхагIа долча балхашта. Хьалха дахчаш ши пед мара ца хиннача хIанз оттаьй ворхI-ворхI тонн чуйолаш йола ши цистерна, кхыйола емкосташ. Лоацца аьлча дийнахьа ниэткъа итт тонн квас арахецаш хиннача цехо хIанз арахец из 25 тонн гаргга. Раьза ба кулгалхой а болхлой а: хIанз паргIатта Iалашъергья город квасаца. Иштта дале а, чIоагIа сагота я цеха начальник Харченко Любовь Константиновна. «Квас хьалар-м тха балха цхьа оагIув мара яц,— яхаш дувц цо. — Сихха из дIалахьийтара а уйла е езаш да тхо, хIана аьлча дуккха лоаттаде йиш йола малар дац из. Бакъда, из бахьан долаш тхоашта хьовзам хилар кхераш да тхо».

Цхьа бутт мара бац квас деш йола цех болх бе йолаенна. Май бетта 200 тонн яр цеха план. хIаьта коллективо арахийцад 320 тонн квас. Цун доккхагIа дола дакъа комбинатагара дIаэцаш я Нохч - ГIалгIай мелкорознични база. ХIара дийнахьа заявка лу цигара дIахьоргдолча кваса.

Шоай болх мелкорозничин база кулгалхоша лерттIа вIаштIехьа ца баккхарах хIара денна цехе кийчдаьчох дIа ца хьош дус 2—3 тонн квас, цхьайолча хана кхы а дукхагIа. Цхьан-шин денгара дIайиккхача шоаш даьча заказага хьежжа базас квас дIадихьа ди хиннадац май бетта. Масала, шийтталагIча мае даь заказ 14 тонн я, дIадихьар — 11.5 тонн, дийтталагIча мае заказ — 15 тонн, дIайихьар — 11.7 тонн.

Цистернаш тоъац, квас дIайийдац, яхар санна къамаьл ду мелкорознични база кулгалхоша. ХIаьта городе лоадам боацаш дIайаха ди денача хана бIаргаго йиш я хIара квас мел дохкача метте очередах латта нах. ТкъоалагIа май кхаччалца лоадам боацa цхьацца хIама телха бархI цистерна лаьттай цеха коа. Нагахьа санна уж тоайича кхы а 5—6 тонн квас дохка йиш хургьяр хIара денна. ТIаккха цеха коллективо а паргIата кхоачашъергьяр шийна оттаяь план.

Цул совгIа кхы а дукха торонаш я кваса реализаци яра гIулакх тоаде. Масала, городе дукха моттигаш я дукха нах бахаш, бакъда, бахьан фуд а хац, цига квас дохкац. Цу тайпара моттигаш я Калинина цIерагIча поселке, Заводской, Октябрьски районашка. Цхьаькха а де йиш я: квас дикагIа дIадодача хьатIаяйиш я делкъелца реализаци на еш йиса бешкаш. Паькъаш дукха да, хIаьта хIанзе нарна уйла е еза мелкорозничин база кулгалхоша. Дицде йиш яц укх шера цех шоаза дукхагIа квас арахеца йиш йолаш йолга. Ала деза, май бетта план 200 тонн мара хиннаене. июнь бетта из 540 тонн арахеца цех езаш йолга.

Шоай болх кхы а дикагIа вIаштIехьбаккха йиш йолаш яр тайп-тайпарча ОРС-ий коллективаш а. Иштта, городе йоккхагIчарех йолча Черноречье поселке цхьа моттиг мара яц «Грознефтехимзаводы» объединене ОРС-о квас дохкаш, ши моттиг а «Старогрознефть» НПУ ОРС-а кара.

Ткъаь цхьайтталагIча мае хьалйизача мелкорознични база 21 цистернах итт сахьат даьннача хана 6 дIайиганза яр. Иштта дукха хIана гов уж аьнна даьча хаттара жоп луш латкъаш яр цеха начальник. Цистернаш городе дIа-юха яхьара комбината къоастаяь ши трактор я. Цу шинне болх беш хилча а, хIаьта а ханнахьа цистернаш дIа-юха йига карагIдалац, тIаккха царех наI еха моттиг нийсъелча хIаьта а. Кхачан промышленноста министерства цу гIулакха е йоаггIаш йола терко е еза. производство шеръяра а план лакхъяра а соцам беш санна.

Иштта новкъарленаш нийслу корта бохабеш доаца малараштa реализаци еча а. Вишняков керте латтача цу цеха коллективо 111.6 процент кхоачашъяьй биъ бетта залани. Хьинаре къахьегаш, шоашта могар лу цеха коллективо ахкан замалахьа наьха хьашташ кхоачашдара, хIаьта мах беча организацеша шоай болх лерттIа вIаштIехь ца баккхарах из къа зехьа дов мег. Биъ бетта ерригa продукци арахецара залани 104.4 процент кхоачашъяьча комбината коллективо планах 911 эзар сома реализаци е езаш хиннача 623 эзар сома мара яьяц.

Сезон юкъекхаьчай. Квас а малараш а арахецача коллективашта хьовзам хургбоацаш, наьха хьашташ дизза кхоачашдергдолаш шоай болх тоабе беза мелкорознични база а кхыйолча мах беча организацеша а.

М. ЗЯЗИКОВА.

МОСКВА. Укх деношка СССР халкъа боахама карагIдийнарий выставне ухача нахах миллионалагIа вар хилар Донецки областа Константиновски районе «КПСС ХХ съезд» яхача колхозера тракторист В. С. Лукичев. ХIанз духхьашха Москве хиннача В. С. Лукичева зизаши дагалецацама совгIати делар.

СУРТА ТIА: ВДНХ ихарех миллионалагIа хинна В. С. Лукичев.

Н. Кулишова сурт.

ТАСС фотохроника.

ХЬАЛХА ЛАТТАЧА ЦЕХЕ

Октябра юбилейна доккха къахьегама совгIат кийчлеш ба Наьсарен района Ахриев ГIапура цIерагIча «Электроинструмент» завода болхлой. Завода цехашта юкъе шерра социалистически яхь яьржай.

Тха завода литейно - прессови цехе партийни организаци вIашагIъелла ши шу совгIа ха я. ХIанз завода цехови парторганизацешта юкъе йоккхагIъяр я из. 11 КПСС члени кандидати ва цу партийни организаце учете латташ. Цеха коллектива юкъе лоархIаме политико-кхетама болх лелабу коммунисташа. Шоай собранешка производства а къахьегама а дисциплина чIоагIъяра болхлой быта дешаш дуви коммунисташа. Цахадлаш терко ю цеха партийни организаце производства дешашта. Цхьа масал доаладергда аз.

ТIеххьарча хана продукци арахецара план цеха тIатохар бахьан долаш карбалитови порошока отхолаш дукхагIа хул тха. аьлар цеха начальника коммуниста Арчакова. Из зе дIадаккхара цеха кулгалхошеи партийни организацеи лоаттабеча къовсамах лаьца а дийцар цо. Цул тIехьагIа къамаьлаш даьраша дийцар коммуниста декхарех. Шийгара масал гойташ, тIадилла гIулакх лерттIа чакхдоаккхаш хила веза из йоахар цар. хIара балха операци чакхйоаккхача тIахьожам лоаттабе беза цо. Собрани йистеяллехьа хIара коммуниста партийни поручени елар.

ХIанз уж отходаш спецмашинах чакхйоах. Цу гIулакхо 20 — 25 процент белал кхое торо хулийт.

Укх шерага кхаччалца лоха яр цу цеха къахьегама дисциплина. Цхьабола болхлой балха тIехьабувлар, прогулаш йора. Къахьегама дисциплина телхаяьраш наладчик Дидигов, прессовщик Мальсагов, иштта кхыбараш производственни собранешка бийцар. Цул тIехьагIа цеха хьалха латтараштa нийсса къахьега баьлар уж. ХIанз цхьаккха саг вац балха ханнахьа хьа ца ухаш, къахьегама дисциплина телхаеш.

Беррига ший болх профсоюзни, комсомольски организацей новкъосталца бу цеха партийни организаце. Профсоюзни организаце гIолла производства кулгалдеча болхлой юкъеоз, царга гIолла цеха болхлой хьашташ кхоачашдара болх чакхбоах, иштта кхыдола балхаш ду парторганизаце.

ДIабахача бетта завода цехашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай цехо. Дукха хьалха латтараш, новатораш кхийнаб цехе. Царех ба слесараш Аушев Махьмад, Трифонов Борис, литейщик Гизатуллин Мубаракела, наладчик Даурбеков Муса, иштта кхыбараш.

Н. ПАШЕННЫХ,
«Электроинструмент» завода парткома секретарь.

ЯЛАТ ЧУЭЦАЧА БИЗЗА БОЛХ БАЙТА АВТОТРАНСПОРТАГА

Массехк кIира хьалха юртбоахама болхлошта, грузови автотранспорта эггара лоархIамегIа йола ха хьатIаотт, дукха дIа-юха кхахьа йоладургья кердача хьувкъама юртбоахама продукташ.

Укх юбилейни шера къаьстта доккхий декхараш латт транспортникашта хьалхашка. Транспортахи ялат чуэцача агрегатехи бизза пайда а эцаш, лоацнача хана чуэца дезаш да ялат. Юртбоахама культураш сихагIа дIаозара дикагIйола методаш балха юкъеккхаьа еза.

Дог тийша хила мегаргва Октябра 50 шу дузача шера юртбоахама къахьегамхоша лакха хьувкъам бола ялат кхедергхиларах. Царга тIаййца декхараш дизза кхоачашдайтара еррига шоай таронаш барцагIа а яьха къахьега декхарийла ба автотранспортникаш. Из хургда цар Октябра цIейна кийчду къахьегама совгIат.

Укх тIеххьарча хана автобоахамаша дIаувза юртбоахама культураш, силосни масса, кхылола юртбоахама мухьаш дикка дукхагIа да.

Вай республикерча дукхача колхозийи совхозийи дика опыт я комплексни механизированни комплексах пайда эцара. Цу гIулакхо дикка лакхъю комбайний, автомашиний къахьегама овсарле. Комплексно-механизированни хьисапе болх беш хилча кIезигагIа сайца латта езаш хул комбайнаш, автомашинаш. Цудухьа дикагIа хургда еррига совхозаша, колхозаша комплексно - механизированни методаца болх бича.

Автомашиний къахьегама овсарле лакхъяра керттерчарех да автомобилашта тIехьатувсача прицепех боаттIача тайпара пайда эцар. Халахете а, ялат чуэца доладелча республикерча совхозаша, колхозаша, ялат дIайидеча пункташа, шекар доаккхача заводо прицепаш йолча машинех пайда эца тиган, цунна уггаду керттера бахьан да мухь тIера Iобаккха механизмаш ца хилар.

Юртбоахама Министерства, ялата продуктай управлене, шекар доаккхача завода кулгалхой декхарийла ба ялат дIаувзача пункташка эшшаш йола механизмаш хилийта.

Къаьстта чIоагIа белгалдаккха деза шерра-шера шекара свекла дIаувзача дукхагIа мухь дIаувзаргболча машинех пайда эцаш ца хилар, уж мухьаш Iодоассадe механизмаш ца хилар да цун бахьан. Лабински, Ново - Кубански, Адыгейски, кхыча шекар доаккхача заводашкарча механически мастерскей болхлоша 27 тонн мухь хьалъайбергбола механизмаш кийчъьй. ДIалахача шера уж санна йола механизмаш кийчъе тIадожадир Шальларча шекар доаккхача завода кулгалхошта, «Сельхозтехника» объединена, ГРМЗ завода. Цох хIама хиланзар. Из мероприяти чакхъяьккхача сихагIа чуэца вIаштIехьдаргда укх юбилейни шерара шекара свекла. Шекар доаккхача завода кулгалхой хIанзлехьа а тохалой из мероприяти чакхъяккха йиш я. Автотранспорта къахьегама овсарле лакхъяра чIоагIа лоархIаме да автомашинашка шин сменах болх байтар а.

Шекар доаккхача заводе дукха дIаэтта латташ зехьа ха йоаю автомашинаша, планово шекара свекла чуэца ца йолаярах. Цхьадолча деношка заводе шекара свекла хьатIаозаш хул 600 совгIа машин, бракировочни майде гIолла уж ерригаш а чакхъалийта торонаш яц цига, таразаши мухь Iобоассабу механизмаши ца хилар бахьан долаш. Болх беча 10—12 сахьатах 4—5 сахьатах мара пайда эцац автотранспорто из бахьан долаш.

Цу хана гIишлош хьалъечара дукха балхаш сеца латт транспорт ца хиларах. Цудухьа эшшача боарамах дIаяхийта еза автотранспорт, шекара свекла чуэцача кхоачамхиллал а хургйолаш.

Яьча расчеташа хьахьокх, шекара свекла чуэцача 300 автомашин кхоачамболаш хилар. Из шозза кIезигагIа хул дIалахача шерашка шекара свекла чуэцача дакъа лоацаш хинначарел. Цу методах шекара свекла сихагIа чуийна ялара совхозаша планомерно чуэца йолае еза шекара свекла.

Машинаша беча балха чIоагIа Iаткъ къаьст-къаьста шекара свекла чуэцаш хилар, хIана аьлча цхьан шин сага сих вIаштIехьлалац сиха машин йотта. ХIаьта звеньяша болх беча совхозашка дикка лакхагIа хул къахьегама овсарле, кIезигагIа сайца латт машинаш.

Цхьаккха хьовзам боацаш автотранспорта болх дIабахийтара керттердар да шийи ханнахьен дикеи автотранспорти прицепаши кийчъяр Кийчъе еза машиний кузовш а.

ДIадахача шера ялат чуэцача хана цхьадолча автобоахамашка дукха кхоачамбоацараш нийсделар. Ялат чуэца доладенначул тIехьагIа пхьа кIира даьлча мара кийча яцар Шелковски АТХ машинаш. Автобазашта гаьла йолча машинашта эшшача боарамах запасной оатхалаш хилийтацар. технически обслуживани а во яр. Цхьа лоадам боаца оатхал ехача, болх ца беш дукха сеца латта езаш хулар машин.

Уж кхоачамбоацараш дIадахара тха автоуправлене партийни организаце. кулгалхоша хьала йола мероприятеш белгалъяьхай.

Дукха халонаш нийслу ялат чуэцача хана автомашинаш кийчъеча хьу, огнетушителаш. запасни оатхалаш ца хилар бахьан долаш. ТIехьатетта йиш йоацаш новкъостал эштхона «Сельхозтехника» объединенегара, хIана аьлча шаккхе коллективашта хьалхашка латта декхараш цаIаш да — лоацача ханен доа ца деши ялат укх шера чуэцар.

З. ТУЧАЕВ,
Нохч - ГIалгIай Автоуправлене начальника заместитель.

Марша доагIалда, ахка!

Дукха хувцалуш хилар укх шерара май бутт. ЦIаккха а ца хиннача тайпара хинна йIовхал тIеххьарча деношка хиннача шелало хийцар. Баренцова форда тIара европейски континенте кхаьчар йоккха шийла антициклон.

Советски Союза европейски территоре къилбаседе лоа дийлхар, температура нулал лохъелар. Шелал кхаьчар къулбехьа а, ейга гIор йир Ленинградски, Новгородски, Вологодски областашка а Центра къилбаседа районашка а. Цига хьекхаш хинна мух хIана сецаб, малхо фо дIоахдаьд, йIовхал юхаера — дийнахьа плюс 15—20 градус.

Къулбехьарча циклоно Украине доккхий догIаш, дуIаш, Iалаьмате сиха михаш дера. ЙIаьххача хана йIовхали йокъали лаьттачул тIехьагIа Iаьржача лаьттан центральни областашта. Юкъерчеи Лохерчеи Волге, Ростовски областе, Къилбаседа Кавказе морхаш тIаьккхар, доладелар беркате догIаш. Бакъда цхьаццайолча моттиге ца доагIаш чIоагIа а ша шийца болаш а хилар уж.

Доккхий догIаш хилар Кавказа Iаьржача форда йисте, Закавказье, цига а юкъ-юкъе боккха ше тохаш моттигаш хилар. ЙIовхал ежар, шийла мух болабелаб, 10—15 градус йIовхал мара дийнахьа ца хулаш ха эттар.

Ахкан хьалхарча деношка Мурмански, Архангельски, Вологодски областашка, Коми АССР-е морхаш йолаш хургья, дийнахьа 18—20 градус йIовхал а йолаш, бийсанна цхьаццайолча моттигашка ейга гIор а еш температура оттаргья.

Прибалтикеи Ленинградски областеи догIаш хургдац, дийнахьа 18—22 градус хургья. Россе центральни областашка йийкха, малх хьежаш хургья, дийнахьа 20 градус гаргген бийсанна шийло минус плюс 2—7 градуси йолаш температура хургья, хIаьта цхьаццайолча моттигашка ейга гIор а ергья. Юкъерчеи Лохерчеи Волга тIа луш-луш лаьгIлургда догIаш, екхаргья, дийнахьа 15—18 градус температура хургья. Лоаццача хана дола догIаш делхаргда Кавказе.

Карски форда тIехеи тIара арктически шелал СибарегIен къулбехьа кхаьча яьржай, цо бийсанна шелал оттаьй, къилбаседа лоа дийлхад, хIаьта Таймыре дарзагIа лоа хьекх. Арктика шелали Средни Азера йIовхали вIашка а нийсъенна Казахстане цкъаза дом а гIатташ михаш хьов, цкъаза догIан дуIаш хул. Укх гарггарча деношка Казахстане догIаш делхаргда, чIоаггIа мух а хьокхаш дуIа а долаш. Доккха доацаш догIаш хургда Малхбузен СибарегIен къулбехьа, хIанз цига екъа а морхаш йолаш а я.

Европа къилбаседе антициклон хилар. Норвеге, Швеца, Финлянде морхаш йолаш я, дийнахьа плюс 20—25 градус температура я. Англеи Францеи шийлагIа я, цхьацца йолча моттигашка догIаш хиннад. Лоаццача хана догIаш дийлхар Румыне, Болгаре, Югославе, температура 25 градус гаргга я, иштта я из Венгре а.

Грета МИХАЙЛОВА,
СССР-а гидрометеоцентра керттера синоптик.
(АПН).

Хаоттам

Тахан республикеи Грознеи цхьайолча хана догIа а делхаш малхбузехьара мух а хьекхаш хургья. Республике 18—23 градус Грозне 20—22 градус йIовхал латтаргья.

4—7 июнага кхаччалца республике наг-нагахьа догIа а делхаш гIийло мух а хьекхаш хила тарлу. Дийнахьа 19—24 бийсанна 9 — 14 градус йIовхал хила мег.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ

Доазол дехьара

Соцае Iарбий мехкашта духьалара империалистий провокацеш

УЛАН-БАТОР. Монгольски халкъ дунеи общественностаца цхьана дагадоаллаш да Гаргарча Малхбоале эттa хьал. йоах МНР-а правительства заявлене тIа. Монгольски халкъои цун правительстваи. дерригача машар безача прогрессивни адамаша санна, чIоагIа новкъа а хеташ харцлу Израилеи ца хьаллоацарийи агрессивни гIулакхаш. тIагIертта дIадех Гаргарча Малхбоалера провокацеш дIаяхар.

СОФИЯ. Тхова чIоагIа новкъа дьннад Гаргарча Малхбоале отташ латтар. Цу районе меттел. дерригача дунен тIа машаран кхерамаленнеи бола кхерам ба цуна. Иштта заявлени йир Софе йолча болгарски журналистий III-ча съездо. Iарбий мехкашта духьалара империалистически провокацеш Iалаьмате чехка дIаяхар хьадех оаха, яхаш белгалдоах заявлене тIа.

БЕРЛИН. Шоай лоIаме йолча германски профсоюзий объединене (ОСНП) телеграмма яхьийтай Iарбий профсоюзий Дунен халкъашта юкъерча конфедерацега. «ГДР-а болхлошта чIоагIа новкъа даьннад. — йоах телеграмма тIа — США-и Малхбузен Германеи империалисташа Израила доал деча гIозарашца цхьана машара. Iарбий мехкий кортамукъеи шоай лоIамеи хилара. цар социальни прогресса духьал леладеча агрессивни гIулакхаш. ГДР-а профсоюзаш хьалха Iарбий халкъашкахьа я».

ПАРИЖ. Гаргарча Малхбоале американски империалисташа леладу гIулакхаш кхераме да дерригача дунен тIарча машара, яхаш белгалдоах Франце депутатий-коммунистий къаман собране заявлене тIа. Гаргарча Малхбоален проблемаш. машарца къоастае еза белгалдоакх заявлене тIа. «империалисташ цхьанна а тайпара юкъе лелхаргбоацачеи уж иштта къоастаяр хьаштдолаш мел долча мехкийи халкъийи къамаш шоай лоIаме хилар лархIареи ларда тIа переговораш яра наькъа».

ТУНИС. Туниса президента Бургиба республика совета заседане аьлар Iарбий мехкаша цхьана леладеча моллагIча а гIулакхашта юкъе дакъа лаца кийча я Тунис.

Туниса кхыча мехкашцарча гIулакхий статс-секретара Хабиб Бургиба - дIамагIчо Iарбий мехкий Лиге генеральни секретарага Хачунега яхьийтача шийи телеграмма тIа йоах Iарбий гIулакхаша барт-цхьоагIо йолаш я Тунис.

РАБАТ. Марокко корола Хасан моллагIчо ерригача Iарбий паччахьалкхений керте латтарашка послани яхьийтай. Израильски агрессе кхерам оттарах Iарбий мехкий цаI йола фронт хьаяра тIахьийхар цо. Iарбий барт-цхьоагIон духьа. хоам бу марокккански информационни агентства. Хасан II-чо решени яьй ОАР-а яхар дергдолаш Марокка королевски тIема низаш дIалала».

ТРИПОЛИ. Ливе министрий совета председатела Хусейн Мазека аьлар, Iарбий моллагIча мехка духьалара агресси Ливена духьалара агресси я. шийна мамогга цунна духьал а яргья Ливи. Iарбий мехкий паччахьалкхенаштеи правительстваштеи керте латтарий конференце решене тIара, Iарбий мехкий Лиге устава тIара, цхьана йолча оборона соглашене тIара хьалоагIа шийи декхараш кхоачашдергда Ливе, аьлар цо.

(ТАСС).

Фашизм чакхъяргьяц

Греческий демократаш хьаллоацаш йола собрани

31 мае гIорваьнна волча антифашиста, машара тIехьа къовсам лоаттабечун. Грецe патриота Манолис Глезоса чIоагIа денал дола гIулакх даьча дийнахьа денз 26 шу дизара хетаяь советски общественни организацей викалий Грецe лувца Iаьдал тIаккхувш бола демократаш хьаллоацаш собрани хилар Советски Эскара Центральни цIагIа.

Собрани хьаеллаш дош аьлар машар лорабара советски комитета президиума члена писатела Борис Поливойс. Цо дийцар Манолис Глезоса даь денал долча гIулакхах. советски халкъо. дерригача дунен тIарча прогрессивни наха из патриот. реакценеи фашизманеи духьал. машара. кортамукъаленна. демократена тIехьа къовсам лоаттабер чIоагIа лоархIаш хиларах.

Манолис Глезос юха а лаьца Юра яхача гIайре тIарча нах боабеча набахта веллав. аьлар Борис Поливойс. Греческий патриоташа лоаттабеча къовсайа де доагIаш дола доккхал а деш. вай чIоагIа духьал да Грецерча монархо-фашистски режима. цига терроре циз барен цIеша йиза диктатура оттаяра.

Фашисташа вувчара Манолис Глезос общественни уйлан щита тIехьашка ваьккха лочкъавар — из да вай декхар, беррига наьха декхар, аьлар Борис Полевойс.

Собране къамаьл даьраша дийцар Акропала тувпал Манолис Глезос. беррига греческий патриоташ боабара кхерам тIалатташ хиларах. Ораторша хьадийхар Грецe политически лийца нах мукъа бовлийтар. цига демократически кортамукъале юхаметтаоттаяр.

Дукха ха йоацаш фашистски набахтара кIалхара ваьнна Костос Колзиас чIоагIа, дIаьхдаь тIоараш тохарца лоархIаш тIайийцар собране хиннараша. Антифашист волча поэта дIайха моаршал делар советски халкъа. доккха баркал аьлар Грецe эттa хьал кхетадеш хиларах. греческий демократаш цар фашизмана духьал лоаттабеча къовсаме чIоаггIа моральни хьаллоацаш хиларах.

«Фашизм котъяргьяц!», «Кхоане тхона тIехьа-я!» — цу дешашца чакхдаьккхар шийи къамаьл Костас Колзиаса.

Собране хиннараша цхьа барт а болаш тIайийцар резолюци. Эллала лаьттара фашистски цIогIарч гитлеризм йохаеча дакъа лоацаш мел хиннача, е Европе а е планета кхыча даькъа тIа а фашизм юхахьахилар ловргдоацача халкъашта духьала а уж гIожагIча тайпара довна тIахьехаш а да. йоах цу тIа. Вай Европа дерригача халкъаша а санна, чIоагIо ю европейски континенте фашизм юхахьахилара цикъ бехка. йоах резолюце тIа. хIана аьлча моллагIча форме хиларах, мичча берса цо шийи юхь лочкъаярах фашизм хьалкъий машара, кортамукъаленна, кхерамаленна кхераме я.

(ТАСС).

КХЕРАМЗЛЕН СОВЕТА ЗАСЕДАНИ

НЬЮ-ЙОРК. 31 май. (ТАСС). Гаргарча Малхбоале эттача хьалах дола дош дувцара юкъе дакъа лаца хьийхача ОАР-а. Сире. Ливана викалаша Кхерамзлен Совета селхан хиннача заседане аьлар. агрессена чIоагIа духьал довла соцам бaь да Iарбий мехкаш. Израила агрессивни политикана ОАР-о еина жалоба хьаллаьцар цар.

Ливана кхыча мехкашцарча гIулакхий министра Жорж Хакима аьлар. Гаргарча Малхбоале кризис оттара керттера бахьан У Тана «эскараш чехкка аралахар да» яхаш малхбузерча викалаша дувцар харцдар да. США-си Англеи. из бехк бу. аьлар цо. Гаргарча Малхбоале этта хьал ирдарах бола бехктокхам шоашта тIера дIабаккхар духьа.

ХIанзара кризис. белгалдаьккхар Хакима. хьахиннай Сирена духьал тIом бе дерхIаш Израила кхерам лоаттабар бахьан долаш.

Гаргарча Малхбоале кхохкам оттара бахьан. аьлар Сире викала Жорж Томе. Израила агрессивни политика я. Машар хилара зем боаккхаш йолча смешанни комиссе членаша тешка а цар бакъдаь а дола Сирена духьал Израила леладу агрессивни гIулакхаш дувцаш дукха факташ йоалайир Томе. Цо новкъа хеташ дийцар. Израила агрессивни политика ВIашагIкхийттача Штаташа хьаллоацаш а могаеш а хиларах.

Мохаммед Эль-Куне (ОАР) аьлар. ВIашагIкхийттача Iарбий Республика правительство дов дIадоладе гIерташ яц. цхьабакъда, нагахьа санна Израило агресси дIайолайой, из шек ца йоалаш духьал оттаргья цунна.

Из дош дIахо дувцаргда Совета хьатIайоагIача тахан хургйолча заседане.

ЛОНДОН. Керда хIама кхаьчай цIи хезача боалоза фигурай мадам Тюссо музее. ДIанхача замалахьарча сийлахь-воккхача английски форма-наькъахочеа сэра Фрэнсис Дрейна уллув дIаоттаьй шоллагIча сэра Фрэнсиса — «Джипси мот» яхача яхтаца цхьанне а ца баьнхача тайпара укх деношка дуненна го баьнкха ваьннача Чичестера фигура.

СУРТА ТIА: шин Фрэнсиса — Дрейнеи (аьрдехьа) Чичестереи боалоза фигураш.

ГIишлошъерий семинар

Дукха ха йоацаш «Грозпромстрой» треста СМУ-8 клубе хилар «ГIишлош хьалъярга полимерни материалаш ахийтара» хетаь семинар. Семинар гулъяьяр Къилбасела-Кавказски технически информаце Центральни бюрос. Нохч-ГIалгIай Iилма-технически информаце ЦIено. Нохч-ГIалгIай гIишлой индустре НТО правлене.

Семинара балха юкъе дакъа лаьцар Москверча. Ростоверча. Грознерча специалисташа. Белгалдаккха доагIа цу тайпара семинар Грозне хIанз духхьашха хинна хилар. Семинаре боккха теркам тIабола доклад йир нах чуIеча цIеной Центральни Iилма - тохкама экспериментальни института (ЦНИИЭП) кердача материалий отдела кулгалхочо. архитектура кандидата Е. В. Кавина. Цо дийцар гражданска гIишлош хьалъярга полимерни материалаш ахийтара опытахи перспективаехи лаьца. Нах чуIеча цIеной уйш кийчдаргеи дахкаргеи ухийтача полимерни материалех лаьца хоам бир ЦНИИЭП керда материалаш ахийтара отдела проекта архитектора В. П. Гинзбурга. Массехк доклад йир «Гипрогрознефть» института викалаша.

Семинара доакъашхоша тIайийцар тар ма ду полимерни материалаш Нохч - ГIалгIай АССР гIишл оптъяра предприятешка хьаяра а царех пайда ийбара а хьакъехьа могадьраш.

Ш. ЕВЛОЕВ,
архитектор.

СПОРТ

Футбол

Хьалхара моттиг къувсаш дIахо а футболах ловзаш хилар «Труд» ДСО республикански совета командаш. ХIанзалца котъювлаш хьаена Грозненски нефтемасловода команда счет 4:2 йолаш эшайир «Грознефтехимремстрой» треста футболисташа. Футболах ловзача пагтахьа мара хулаш йоаца счет 11:2 а йолаш «Горскнефть» НПУ командаца ловзаш котбаьлар Грозненски крекинг-завода спортсменаш.

Ялх тур чакхъяьнначул тIехьагIа хьалхарча моттиге ба крекинг-завода футболисташ, шоллагIча — Карабулакера команда. КхоалагIа моттиг яьккхай «Грознефтехимремстрой» треста спортсменаша.

О. НИКОЛАЕВ.

Топаш кхувсарий яхьаш

Город Орджоникидзе йистельлар Къулбехьен Россе спартакиада зачетах йола топаш нийсагIа кховсара спортивни яхь. Цига дакъа лаьцача вай республика сборни командас 126 балл а яьккха йиъ-лагIа моттиг яьккхар. Хьалхарча моттиге я Къилбасела-ХIирийчен команда. ЗIамига калибр йола топ кхувсаш вай команда юкъе белгалбаьлар 583 очко яьккха М. Ялунини И. Резникови, цар яьхай хьалхара моттигаш. Кхалнаха юкъе цу упражненех йиълагIа моттиг яьккхар 574 очко яьккхача Л. Бубликa. Армейски топ (АВ-5) 300 метр гаьна кхоссаш шоллагIа моттиг яьккхар М. Зверовске.

Город Москве ткъаь диълагIча июне дIайоладургйолча Российски федераце спартакиада финальни яхьашка дакъа лоацаргда М. Ялунина. И. Резникова, Л. Бубликa, М. Зверовске.

Чхьарахьий топаш кхувсара яхь хилар Воронеже. Дика толам баьккхар вай республика команда коллективо: цо яьккхар кхоалагIа моттиг. Гергача стенда тIа топаш дика кхайсар вай стендовикаша. Спорта мастера И. Чепомбееви спорта мастералла кандидата Ю. Шамовеи хьалхара разряд йолча В. Берешполовеи 243 очко яьккхар.

Латтачара топ кхоссаш 521 очко яьккхар спорта мастераша Н. Ковалевеи С. Козловеи мастералла кандидата А. Жеряковеи. ШоллагIа моттиг яьккхар спорта мастера Н. Козакова.

О. СМЕРКАЛОВ.

Йижарий Азуева Шашуи Шепкаева Тамареи Грозненски электромеханически заводе болх беш ба. 130—140 процентал дохагIа боацаш хул цар хIара денна баьча балха хьокхам, лакха дикал йолаш мара хилац йижараша-слесараша яь моллагIа оатхал. ХIанз июль бетта чотах къахьегаш я уж шаккхе а.

Алхха дика къахьийга Iаш йижарий. Цар хьнаре дакъа лоац обеш цигаханиш гIулакхаш деш а, уж дика рационализаторш ба. Цехера балха хьокхам тоадара цар ярахь предложенеш кхьаярашна цхьана пайда ийца электромеханически конструкцией цехе дикка тоадаьл къахьегама хьалаш.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа): Ш. Азуеваи Т. Шепкаеваи.

М. Монеева тексти сурти.

Пхе ноахалий сайре

Укх деношка Наурски района «Советская Россия» яхача совхоза клубе Сийлахь - боккхача Октябра хетаь ноахалений сайре хилар.

Сайре хьайийллар юртарча библиотека заведующе нов Л. А. Семеновас. «Советий Iаьдалах лаьца» В. И. Ленина даь пленка тIа дIаязлаь къамаьл хьахезар. Цул тIехьагIа гулбеннараша хьалхашка къамаьл дир 20-гIча шерашка комсомолка хиннача пенсионерка М. Д. Фильгинштейна. Вай мехка юххьанца Советий Iаьдал эттача шерашка белогвардейски бандаша къонача республика тIаоттадаьча Iазапах лаьца дийцар цо. Из къамаьл даь йистельлча «20-гIча шера комсомольцаш» яха илли аьлар клуба хоро.

ТIаккха 30-гIча шерашка кулакашцеи бандашцеи лоаттабаьча къовсамах лаьца дийцар цу хана комсомолец хиннача пенсионера Шанбулаева. Цун къамаьл йистедаьлча «Комсомольцы - добровольцы» яха илли оал хоро.

Шоай мохк бахьан советски наха фашистски захватчикашца лоаттабаьча къовсамах лаьца дийцар Даьй - мехка тIема ветерана П. Д. Нублая.

50 шерашка керда гIишлонаш хьалъеча целинни лаьтташ карадерзадеча комсомольцаша дакъа лацарах дийцар М. А. Юсупова. Цо къамаьл дешие а «Едут новоселы» яха илли оалар хоро.

60 шерий комсомола иразе вахарах лаьца къамаьл дир совхоза къонача болхлочо Бруй Верас. Цул тIехьагIа зале баьгIараша «Старт хила 14 минут йисай» яха илли оал.

Сайре чакхйоалаш совхоза дикагIа болча болхлошта мах бола совгIаташ делар, киножурналаш хьекхар.

А. МОРОЗОВА,
Наурски района культура отдела инспектор.

ЛОАЦЦА ХЬЕХАМАШ

⊙ Нагахьа санна бетта бод форма чура хьа ца боале, форма хьаяьча аьшках из дIалета хуле, массехк минута дIайхача хила оттае еза форма.

⊙ Корашка доададу цхаралаш дуттача хана лила теха кийчдаьча хих кIезига шура тоха могаду. Из дича цхьаралаш керда долаш санна хул.

⊙ Нагахьа санна холодильника чура цхьа безаме йоацаш хьадж аха йоале, каггий ата е аьте, 1—1,5 килограмм Iаьржа маькх IотIайилла холодильника тархеш тIа. ДIакъайле цхьа ди даккхийта холодильникага — хьадж дIаяргья.

⊙ Йокъаенна нахча кIаьдъялийтара цхьан юкккъагIа кердача е мистъеннача шурийла йилла из.

⊙ Нагахьа санна Iаьржача чаьца е шурийца тIоадабича чам тоалу сельдь яхача чкъаьран.

⊙ Басар хьекха ий къегаш хилийтара нашатырни спирт техача (ведар хих 1—2 столови Iаг спирт) дIайхача хица дила из.

⊙ Литр хих 25 грамм боарам болаш сода а теха кийчдаьча дIайхача хица юл сир даьнкха пхьегIаш, тIаккха из сода теха хий цIендаь тIера дIадоаккх цIенача хица, цул тIехьагIа декъа йовлакх хьокх пхьегIех.

⊙ Мушаши галеши дикача хьал тIа хилийтара столярни хьамча техача дIайхача хила доахкаде уж 30 минута, цул тIехьагIа ведар хих 0.5 килограмм боарам болаш нажа коасташ кхехкаьча хила дохка уж шин сахьата. Докъаденначул тIехьагIа кIеззига ганарий даьтта хьакха.

ЛадувгIа

3-гIа июнь. 1967 шу.

РАДИО: 6.30 — «Нохч-ГIалгIайчен лаьттaлеладерхо» яха передача (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.10— «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Передачай программа. 8.20 — «Сердало» газета обзор. 8.30 — «Къона тIехье» (нохчий меттала). 8.45 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — «Тийрча талгIеш» яха литературни передача (гIалгIай меттала). 16.25 — «Халкъий барт тайнача дезаде» яха передача (эрсий меттала). 16.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.15 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — «Июнь бетта белгала дола музыкальни денош» яха передача. 17.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.00 — Москва. 18.23 — «Къонах» (нохчий меттала). 18.53 — Ашараш. 19.00 — «Болхлой вахар» яха радиогазета (нохчий меттала). 19.30 — Сайрийнара концерт.

УКВ: 9.00 — «Художники замен — Эдвард Григ» яха передача. 9.54 — «Конек-Горбунок» яха бераштa бола фаьлг — шоллагIа передача. 10.39 — Крейцерова соната» яха музыкальни очерк. 11.32 — «Итальянски омут» яха Паустовске дувцар. 18.00 — «Цыганский барон» яхача Штрауса оперетта монтаж. 19.16 — «Оршотдийнахь-сарахьа» яха передача. 19.44 — «Тийша болхи безами» яхача спектакла радиокомпозици (нохчий меттала). 20.44 — «ДоттагIлени машареи искусство» яха концерт.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.00 — Бераштa. Шоай мохк беза а беза бовза а бовза. 18.25 — Дунен мехкашта юкъе латтача гIулакхех дола къамаьл. 18.40 — Киножурнал. 18.50 — Октябрь социалистически мехкий поэтий творчестве. Советски Iаьдала 50 шу дизаргa. 19.20 — Бакъдолчох дуьккха фильм. 19.40 — Заявкех оттадаь концерт. 20.20— Шоана, бераш! 20.35 — «Лор Шлютер» яха художественни фильм (2.гIа сери). Из да ГДР-а фильм.

Нохч-ГIалгIай республикански музыкальни училища дIаккхайкаду 1967—1968 дешара шера дешархой укх специальностех дешара хьайийбелга:

Фортепьяно — дийнахьарен сайрийнарен отделенеш.

Струнни инструменташ (скрипка. альт. виолончель).

Духовой инструменташ.

Халкъий инструменташ (дахчанпандар, чIондарг. баян, домбра, балалайка. кхыдараш) — дийнахьарен сайрийнарен отделенеш.

Цхьана иллеш дахара дирижировани — дийнахьарен сайрийнарен отделенеш.

Иллеш дахар.

Музыка теори.

Училище хьайийбу йизза йоацача юкъерча е юкъерча школа объ... образовани йола 14 шерагара 30 шерага кхаччалца ха йола нах (иллеш дахарен цхьана иллеш дахара дирижированен специальностех) — 18 шерагара 30 шерага кхаччалца ха йола нах.

Заявленеш хьайию 1 июнагара 30 июнага кхаччалца.

Хьайийбара экзаменаш — 1 июлагара 10 июлага кхаччалца.

Кхыча хаттараштa дола жопаш укх адресах:

г. Грозный. ул. В. Терешковой-Николаевай, 2, телефон 3-36-67.

Музыкальни училища дирекци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-90; редактора зам. 3-39-11; беккхоахама секретара—3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; юрта боахамеи письмойи отделий — 3-42-28;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-90; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем— 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографе. Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05173. Заказ № 2698.